



UCUBE
ŞAHSİM REJİMİNİN
KAYBETTİRDİKLERİ
VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİMİZ



Mart 2022



UCUBE
ŞAHSİM REJİMİNİN
KAYBETTİRDİKLERİ
VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİMİZ





***“Benim iki büyük eserim vardır; biri Türkiye Cumhuriyeti,
diğeri Cumhuriyet Halk Partisi’dir.”***

K. Atatürk







GİRİŞ

Saray Hükümeti hem ekonomiyi, hem de devleti yönetemedi. Ülkeyi krize soktu. Milletini cebini, cüzdanını, tenceresini boşalttı. Ekonomiyi savunmasız bıraktı. Ülke bunun üstüne gelen salgınla büyük bir buhranın içine girdi. Saray yaptığı her hatayla, milletimizin sırtına işsizlik, hayat pahalılığı ve borç olarak yeni yükler yükledi.

Bugün milletimiz, son 20 yılın en yüksek tüketici enflasyonu ile karşı karşıya. Çiftçilerimiz katlanarak artan gübre, mazot, ilaç, tohum maliyetinin altında eziliyor. Esnafımız bugün sattığı malın yenisini rafına koyamıyor. Faturalardan korkusuna dükkanının ışığını açamayan, kaloriferini yakamayan esnafımız soğukta ve karanlıkta, ömrünü verdiği dükkanının batışını izliyor. Asgari ücret ortalama ücret haline geldi. Emekçilerimiz sadece iki ayda yeniden açlık sınırının altına düşen asgari ücretten elinde kalana bakıp kara kara düşünüyor. İş insanlarımız hukuk devletinin yok edildiği bir ortamda yarını göremiyor, enerji başta olmak üzere artan maliyetleri ürünlerine yansıtılmak için mücadele ediyor, ürettikleri mala fiyat koyamıyor. Toplumun her kesimi büyük bir sıkıntı içinde umutlarını yitiriyor.

Oysa, Türkiye Cumhuriyeti Devleti büyük bir devlet, milletimiz büyük bir millettir. Ülkemizin jeostratejik konumu, arz zincirlerinin kısaldığı bir dönemde muazzam fırsatlar sunuyor.

Genç nüfusumuzu üretime katabilirse, dünyanın her yerinde ter döken iş insanlarının işini kolaylaştırabilirsek, bu büyük potansiyeli hayata geçirebiliriz.

Ülkemizin ve milletimizin, doğru politikalarla, içinde bulunduğumuz bu buhranı kısa sürede aşabilecek gücü vardır. Fakat köhneleşen, metal yorgunu Saray Hükümeti bunları yapamaz. Sorunun kaynağı olanlar, çözümün adresi olamaz.

Biz Cumhuriyetimizin İkinci Yüzylında, ülkemizi yeniden ayağa kaldırmak, milletimizi hak ettiği refaha kavuşturmak için ülkemizi daha önce yaşadığı krizlerden çıkararak liyakatli kadrolarımızla göreve hazırız.

Bunu, “**Üç Yeni K**” ve dört ayaktan oluşan “**Türkiye’nin Yeni ve Güçlü Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi**” sayesinde yapacağız.

Yeni Kadrolar, Yeni Kurallar, Yeni Kurumlar.

Bu “**Üç Yeni**” ile; “**Hukuk Devleti ve Demokrasi**”, “**Üreten Türkiye**”, “**Kapsayıcı, Güçlü Sosyal Devlet**” ve “**Sürdürülebilirlik**” sütunları üzerinde yükselen büyüme stratejimizle, ülkemizi pahalılık işsizlik ve borç girdabından çıkaracak, orta gelir tuzağından kurtaracak ve hızla dünyanın en gelişmiş ülkeleri ligine taşıyacağız.

Cumhuriyet Halk Partisi 2018 yılının Ağustos ayından bu yana ülkenin içine sürüklendiği krizden çıkması için tedbirler öneriyor. Toplumun tüm kesimleriyle, sektörleriyle, meslekleriyle ilgili önerilerde bulunuyor. Emekliye yılda iki ikramiye, elektrik faturalarında TRT payının kaldırılması ve KDV'nin indirilmesi, temel gıdada KDV'nin indirilmesi gibi pek çok vaadimiz, Saray Hükümeti tarafından ayak dirense de sonunda yapılmak zorunda kalındı.

Biz, CHP Ekonomi Masası üyelerinin ve ilgili birimlerimizin katkılarıyla hazırlanan bu broşürde hala alınması gereken, bugüne kadar önerdiğimiz tedbirlere yer verdik.

Biz milletimiz için çok daha fazlasını yapmak için hazırız. Sarayın hatalarının faturalarını ödemekten yorulan milletimiz de hazır, kendisini varlık içinde yokluğa düşüren bu Hükümete sandıkta tasdiknamesini vermek için gün sayıyor.

Cumhuriyetimizin İkinci Yüzylında, yandaş için değil vatandaşı için çalışacak kadrolarımızla hayat bayram olacak.

kemal
filicidaroglu

İÇİNDEKİLER

1. UCUBE ŞAHSİM REJİMİNİN FATURASI	15
1.1. Şahsım Rejimi Ülkenin Gelirini Eritti	15
1.2. Milletin Cebi Boşaldı	16
1.3. Enflasyon Rekor Kırdı	17
1.4. Saray "Faiz Sebep Enflasyon Netice" Dedi, Ekonomiyi Berbat Etti	19
1.5. İşsizlik Kapanmayan Yara	21
1.6. Borçlar Milletin Belini Büktü	22
1.7. Şahsım Rejimi Faiz Lobilerini, Dolar Baronlarını Abat Etti	24
1.8. Sarayın Verdiği Garantiler Milletin Geleceğini İpotek Altına Aldı	25
1.9. Milletin 128 Milyar Dolarını Buharlaştırdılar	26
1.10. Ucube Şahsım Rejimi Uluslararası Göstergelerde Türkiye'yi Dibe Vurdurdu	27
1.11. Söz Verdiler Tutamadılar, 2023 Hedefleri Hayal Oldu	27
2. DÜNYADA NELER OLUYOR?	28
3. TÜRKİYE'NİN AVANTAJLARI	29
4. GÜVEN İÇİN 3 YENİ K: YENİ KURUMLAR, YENİ KURALLAR, YENİ KADROLAR	30
5. CHP'NİN DÖRT AYAKLI SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA STRATEJİSİ	31
1. Adalet, Can ve Mal Güvenliği	32
2. Üreterek Zenginleşen Türkiye	33
3. Zenginliği Hakça Paylaşan Türkiye	34
4. Sürdürülebilirlik	35
6. YAPIN DEDİK, YAPMADILAR. BİZ YAPACAĞIZ	36

7. CHP İKTİDARINDA YAPMAYI VADETTİKLERİMİZİN

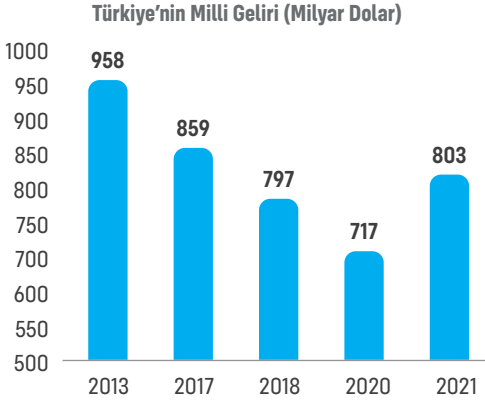
KISA BİR ÖZETİ	38
7.1. Tarımda yapacaklarımız	38
7.2. Çiftçilerimiz ve besicilerimiz için yapacaklarımız	40
7.3. Sanayi sektöründe yapacaklarımız	42
7.4. KOBİ'ler için yapacaklarımız	44
7.5. Enerji sektöründe yapacaklarımız	46
7.6. Eğitimde yapacaklarımız	47
7.7. Sağlık alanında yapacaklarımız	54
7.8. Sağlıkçılar için yapacaklarımız	56
7.9. Kadınlar, gençler ve çocuklar için yapacaklarımız	58
7.10. Çalışanlar için yapacaklarımız	65
7.11. Esnafımız için yapacaklarımız	68
7.12. Emekliler ve yaşlılar için yapacaklarımız	69
7.13. Şehit aileleri ve gazilerimiz için yapacaklarımız	72
7.14. Engelliler için yapacaklarımız	75
7.15. Roman vatandaşlarımız için yapacaklarımız	78
7.16. İsrafi önlemek için yapacaklarımız	80
7.17. Vergi sisteminde yapacaklarımız	81
7.18. Sosyal destekler: Aile Destekleri Sigortası	82
7.19. Ev işçileri için yapacaklarımız	84
7.20. Nakliyeciler için yapacaklarımız	85
7.21. Astsubaylar için yapacaklarımız	86
7.22. Sokak esnafı ve kâğıt toplayanlar için yapacaklarımız	86
7.23. Apartman görevlileri için yapacaklarımız	87
7.24. Kültür-Sanat alanında yapacaklarımız	87
7.25. Muhtarlar için yapacaklarımız	89
7.26. Yargıçlar ve avukatlar için yapacaklarımız	91
7.27. Sığınmacılar konusunda yapacaklarımız	92
7.28. Talan İstanbul konusunda, şehircilik ve depreme hazırlıkta yapacaklarımız	93
7.29. Özgürlük ve demokrasi alanında yapacaklarımız	94



1

UCUBE ŞAHSIM REJİMİNİN FATURASI

1.1. ŞAHSIM REJİMİ ÜLKENİN GELİRİNİ ERİTTİ

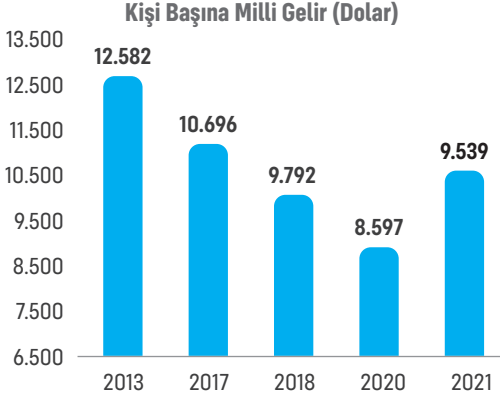


2014'te **Ucube Şahsım Rejimin** düğmesine basıldı.

8 yılda **ÜLKEMİZİN GELİRİ 155 MİLYAR DOLAR** düştü.



1.2. MİLLETİN CEBİ BOŞALDI



16

Erdoğan'ın **"Ben farklı bir Cumhurbaşkanı olacağım"** diyerek Şahsım Rejiminin düşmesine basmasından bu yana, **FERT BAŞINA GELİRİMİZ 3 BİN 43 DOLAR** eridi.



1.3. ENFLASYON REKOR KIRDI

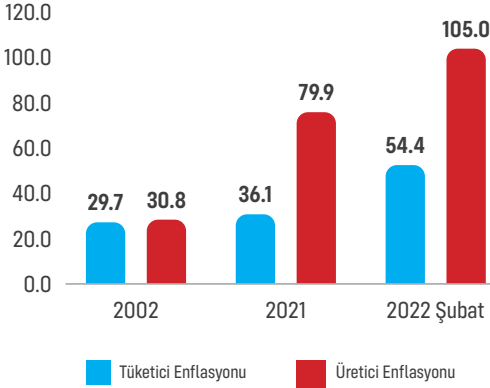
Enflasyon, Erdoğan'ın iş başına geldiği 2002 yılındaki seviyesini solladı.

Üretici enflasyonu **üç haneli sayılara** çıktı.

Tüketici enflasyonunda son 20 yılın,
Üretici enflasyonunda son 27 yılın rekoru kırıldı.

Dahası bunlar **resmi enflasyon rakamları... Vatandaşlarımızın hissettiği enflasyon bunun çok üzerinde.**

Dönemler İtibariyle Enflasyon (%)



UCUBE ŞAHSIM REJİMİNİN KAYBETTİRDİKLERİ
ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

En yüksek gelire sahip 10 ülke arasına girme vaadini tutamadılar. Ama en yüksek enflasyona sahip 10 ülke arasına girdik.

Şubat ayında, **hayat pahalılığında Arjantin'i de solladık.** Bu ligde rakiplerimiz: **Surinam, Zimbabve, Etiyopya, Angola** gibi ülkeler.

	ÜLKELER	Yıllık Enflasyon Oranı (%)
1	Venezuela	340.0
2	Sudan	260.0
3	Lübnan	240.0
4	Suriye	139.0
5	Zimbabve	66.1
6	Surinam	61.5
7	Türkiye	54.4
8	Arjantin	50.7
9	İran	35.4
10	Etiyopya	33.6
11	Angola	27.7
12	Haiti	24.6
13	Küba	23.3
14	Moldova	18.5
15	Sierre Leona	17.9

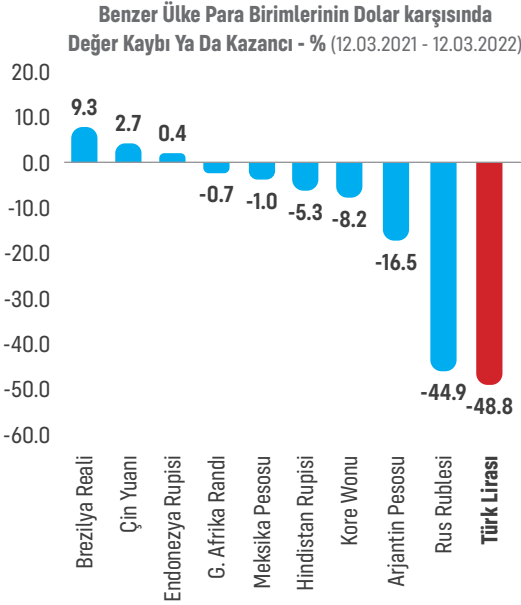
Kaynak: tradingeconomics



1.4. SARAY “FAİZ SEBEP ENFLASYON NETİCE” DEDİ, EKONOMİYİ BERBAT ETTİ

Son bir yılda Türk Lirası, benzer ülke para birimleri arasında **Dolar karşısında en fazla değer kaybeden para oldu.**

Türk Lirası'nın ABD Doları karşısındaki değer kaybı, **Ukrayna'yı işgali nedeniyle yaptırımlara uğrayan Rusya'nın Rublesinden bile fazla.**



UCUBE ŞAHSIM REJİMİNİN KAYBETTİRDİKLERİ
ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

Geçen yıl Ağustos ayı başında **1 dolar, 8 lira 35 kuruşt**.

2021 Mart ayının ortasında **1 dolar, 15 liraya dayandı**.

Dolar kuru, **7 ayda yüzde 77** arttı.



Bu dönemde,

20

Uluslararası piyasalarda ham **petrol fiyatı yüzde 70** arttı.

Aynı dönemde,

Dizel bir arabanın deposunu doldurmanın maliyeti **yüzde 214** arttı.

Şahsım Hükümetinin **“zamlar dışarıdan kaynaklanıyor”** iddiasının aksine,

Uluslararası petrol fiyatlarındaki artış,

Yurt içinde akaryakıt fiyatlarındaki artışın **üçte biri ka-**
dar...

Pompadaki enflasyonun üçte ikisi, **Şahsım Hükümetinin**
beceriksizliğinden kaynaklanıyor.

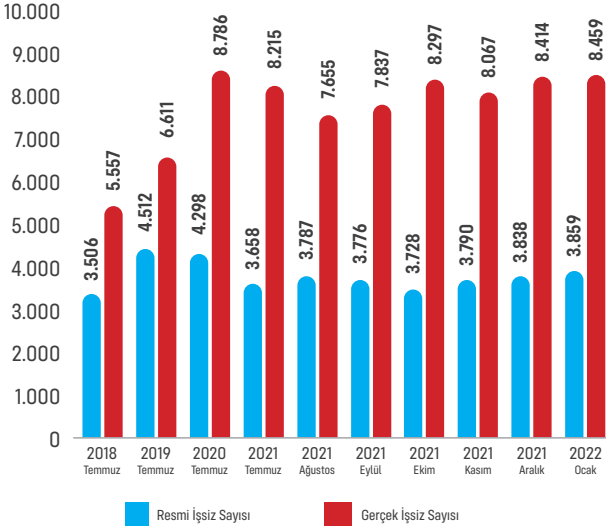


1.5. İŞSİZLİK KAPANMAYAN YARA

Ucube Şahsım rejiminin fiilen iş başı yapmasından bu yana, işsizlerin sayısı **2 milyon 902 bin kişi arttı, 8 milyon 459 bin kişiyi buldu.**

TÜİK'in makyajlı rakamlarıyla dahi **ülkemizdeki işsizlerin sayısı, dünya üzerindeki 96 ülkenin nüfusundan fazla.**

Mevsim Etkilerinden Arındırılmış Resmî İşsiz Sayısı
ve Gerçek İşsiz Sayısı



1.6. BORÇLAR MİLLETİN BELİNİ BÜKTÜ

Ucube Şahsım rejiminin fiilen hayata geçtiği 2018 yılından bu yana;

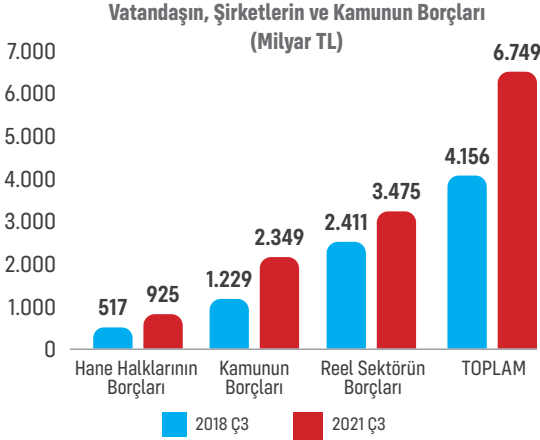
Şirketlerin borcu **yüzde 44**,
Ailelerin borcu **yüzde 79**,
Devletin borcu **yüzde 91** arttı.

Finans kesimi hariç **ülkenin toplam borcu yüzde 62** arttı.

Toplam borcun gelire oranı ise **AK Parti'nin göreve geldiği 2002 yılında yüzde 95 iken**, 2021'in üçüncü üç ayı itibarıyla **yüzde 105'in üzerine çıktı**.

Ülkenin borcu gırtlığını aştı.

22



UCUBE ŞAHSIM REJİMİNİN KAYBETTİRDİKLERİ
ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

Ucube Şahsım Rejiminin fiilen hayata geçmesinden bu yana,

Brüt Dış Borç 18 milyar dolar artışla 453,5 milyar dolara çıkarken,

Brüt Dış Borcun Milli Gelire oranı yüzde 51,5'ten yüzde 57'ye yükseldi.

Bugün ülkemizde doğan her çocuk, dünyaya gözlerini 5 bin 355 dolar borçla açıyor.



1.7. ŞAHSIM REJİMİ FAİZ LOBİLERİNİ, DOLAR BARONLARINI ABAT ETTİ

Erdoğan, *"Faiz kötülüğün anası, babası"* dedi.

Döneminde (2003-2021);

Sadece Londra'daki bir avuç tefeciye ödenen dış borç faizi
196 milyar 438 milyon dolar.

Aynı dönemde;

Bütçeden yapılan toplam faiz ödemesi,
513 milyar 698 milyon dolar.

24

Şahsım hükümetleri
faiz lobilerine;

Her ay **2 milyar 253
milyon 59 bin 757
dolar,**

Her gün **74 milyon
73 bin 197 dolar,**

Her saat **3 milyon
86 bin 383 dolar**
ödedi.



1.8. SARAYIN VERDİĞİ GARANTİLER MİLLETİN GELECEĞİNİ İPOTEK ALTINA ALDI

“Milletin cebinden 1 kuruş çıkmadan yaptırıyoruz” dediler.

Döviz cinsinden garantileri yandaşlarına dağıttılar.

Geçmediğimiz köprüye, otoyola, tünele, uçmadığımız havaalanına,

2016-2021 döneminde **9 milyar 773 milyon 181 dolar** ödendiler.

Araştırmacılar*;

Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) projeleri nedeniyle 2021-2045 döneminde **yandaş müteahhitlere sunulan garanti paranın toplam 153 milyar dolar** olduğunu hesaplıyor.

Daha ucuza yapılacak işler, yandaşlara rant dağıtmak için, kamuya daha pahalıya mal ediliyor.

KÖİ modeliyle yapılan Ankara'daki Bilkent Şehir Hastanesi'nin maliyeti, doğrudan kamu tarafından yapılmasının maliyetinden **yüzde 173 daha yüksek.**

* TEPAV, “Türkiye’de Kamu-Özel İşbirliği Modeli Uygulaması: Etkin Risk Paylaşımına Yönelik Bir Model Önerisi”



1.9. MİLLETİN 128 MİLYAR DOLARINI BUHARLAŞTIRDILAR



2019 yılında yerel seçimlere giderken sahte istikrar algısı yaratmak için Merkez Bankası'nın kasasında duran **128 milyar doları bankanın arka kapısından sattılar.**

Merkez Bankası'nın bir kolunu kestiler.

26

"Faiz sebep, enflasyon sonuç" diyerek,

Diğer kolunu da arkadan bağladılar.

Şimdi Merkez Bankası enflasyonla mücadele etmek yerine, piyasalardan sürekli dayak yiyor.

2021 yılı Mart ayının ilk haftası itibariyle, emanet dövizler (SWAP) hariç tutulduğunda,

Merkez Bankası'nın döviz kasası **43 milyar dolar açık veriyor.**

Tek kişilik ucube şahsım rejimi,

Türkiye'yi 70 sente muhtaç hale getirdi.



1.10. UCUBE ŞAHSIM REJİMİ ULUSLARARASI GÖSTERGELERDE TÜRKİYE'Yİ DİBE VURDURDU

Son 3 yılda Türkiye;

- Hukukun Üstünlüğü Endeksinde **8 sıra**,
- Yolsuzluk Algı Endeksi'nde **18 sıra**,
- Dünya Mutluluk Endeksi'nde **30 sıra**,
- İnsani Özgürlük Endeksi'nde **32 sıra birden düştü**.

1.11. SÖZ VERDİLER TUTAMADILAR, 2023 HEDEFLERİ HAYAL OLDU

27

2023 Hedefleri ve Son OVP'de 2023 Hedefleri

	2023 Hedefi	OVP'de 2023 Hedefi	Sapma (%)
Milli Gelir	2 Trilyon \$	925 Milyar \$	-52.5
Kişi Başına Gelir	25 Bin \$	10 Bin 703 \$	-57.2
İhracat	500 Milyar \$	242 Milyar \$	-51.6
İşsizlik	Yüzde 5	Yüzde 11.4	128

Not: 2023 hedefleri AKP'nin 2011 seçim beyannamesinde taahüt edildi.
2014 - 2018 dönemini kapsayan 10. Kalkınma Planında ise resmi hedef haline getirildi.



2

DÜNYADA NELER OLUYOR?

Dünyanın büyük ekonomileri;

“Devlet hiçbir şeye karışmasın, piyasa her şeyi çözer”
diyen **Washington Mutabakatı** defterini kapattı.

28

Onun yerine;

- **Kamu** ile **özel sektör** arasında daha etkili bir kurumsal ilişkiye,
- Büyümenin **kapsayıcı** olması gerektiğine,
- Dijital ve Yeşil Ekonominin alt yapısının güçlendirilmesine vurgu yapan **Cornwall Mutabakatı**’nı açıkladı.



3

TÜRKİYE'NİN AVANTAJLARI

Türkiye, 4,5 saat uçuş mesafesinde:

- **58 ülkeye,**
- **1,5 milyar nüfusa,**
- **22 trilyon dolarlık pazara erişim imkanı var.**

29

Demografik fırsat penceremiz halen açık ama zaman daralıyor.

Türkiye elindeki fırsatları değerlendirebilirse;

- Rahatlıkla **orta gelir tuzağından** çıkar.
- Refah seviyesinde **AB'yi yakalar.**
- Bölgesinin en büyük **tedarik üssü** olabilir.
- **Küresel Mutluluk Endeksi**'nde yukarılara tırmanabilir.



4

GÜVEN İÇİN 3 YENİ K

Yeni Kurumlar

Ucube Şahsım rejimi ölkemizin yerleşik kurumlarını bitirdi. CHP iktidarında devletimizin kurumsal kapasitesini yeniden ayağı kaldıracağız.

30

Yeni Kurallar

Ölkemizin **“Krala değil Kurala”** ihtiyacı var. Keyfiliğın ve kural tanımazlığın öлкеye ve millete faturası ağır oldu. CHP iktidarında öлкеyi kuralla yöneteceğiz.

Yeni Kadrolar

Metal yorgunu, güven vermeyen AK Parti kadrolarının yerine, yeni kadrolara ihtiyaç var. Ölkemizi daha önceki krizlerden çıkarmış liyakatli kadrolar CHP’de. Yeni kadrolarla ölkemizi aydınlık yarınlara taşıyacağız.



UCUBE ŞAHSIM REJİMİNİN KAYBETTİRDİKLERİ
ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

5

CHP'NİN DÖRT AYAKLI SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA STRATEJİSİ



1. Adalet, Can ve Mal Güvenliği:

Adalet devletin temelidir. Şahsım rejiminin hızla yıpratıldığı demokrasi ve hukuk devletini yeniden tahkim edeceğiz. Vatandaş huzur bulacak. Yatırımcı güven duyacak. **Ekonomi canlanacak.** Aş artacak, iş artacak. Düşünceyi ifade, örgütlenme ve basın özgürlüğü koşulsuz güvence altında olacak.

Kuvvetler ayrılığını, yönetimde denge ve fren mekanizmalarını güçlendireceğiz. Hukuk sistemimizi askeri ve sivil darbe dönemi düzenlemelerinden arındıracağız. Tüm terör örgütleri ve yeraltı suç örgütleriyle mücadeleyi ödünsüz sürdüreceğiz.

32

Yeni Kurallar: Yepyeni Güçlendirilmiş bir Demokratik Parlamenter Sistemi kuracağız. **Cumhurbaşkanı tarafsız olacak.** Milletin vekilini milletin seçmesini sağlayacak yeni bir **Seçim Yasası**, siyaseti kirden arındıracak **Siyasi Ahlak Yasası** çıkaracağız.

Yeni Kurumlar: Ekonomideki aktörleri ve sosyal tarafları bir araya getiren **Ekonomik Sosyal Konsey** yeniden hayata geçecek. Adil bir vergi sistemi için **Ulusal Vergi Konseyi**, harcamalarda şeffaflık ve hesap verebilirlik için TBMM’de **Bütçe Kesin Hesap Komisyonu** kurulacak. TBMM adına denetim yapan **Sayıştay**’ın denetim alanı genişletilecek ve çağdaş standartlarda denetim yapması sağlanacak. Ülke-



mizin ve iş dünyamızın önünü açacak bir dış politika izlenecek, **Ortadoğu Barış ve İşbirliği Teşkilatı** (OBİT) kurulacak.

2. Üreterek Zenginleşen Türkiye:

Ekonomiyi sıcak parayla şişiren mevcut büyüme stratejisi yerine, **verimliliği artırarak, üreterek zenginleşmeyi** sağlayan bir stratejiyi benimseyeceğiz. Katma değeri yüksek, döviz kazandırıcı faaliyetleri destekleyeceğiz. Dijital ve Yeşil Ekonomi alt yapısını güçlendireceğiz. Eğitimi işgücü planlamasıyla birlikte ele alacağız. Sağlık ve gıda gibi temel alanlarda, **kamucu** yaklaşımlarla, ülkemizin kendi kendine yeterliliğini sağlayacağız.

33

Yeni Kurallar: Üreterek büyüyeceğiz. Eğitim politikaları çağın gereklerine ve ülkenin ihtiyaçlarına göre istişareyle yeniden şekillendirilecek. İnsan gücü planlanacak. Ekonomik buhranın üreticiler üzerindeki tahribatını giderecek bir **dönüşüm, teşvik ve destek** programı uygulanacak. Sağlık ve gıda gibi stratejik sektörlerde kamucu yaklaşımla kendine yeterlilik sağlanacak.

Yeni Kurumlar: İhracat odaklı, katma değeri yüksek üretime ve refahın hakça paylaşılmasına öncelik veren bir planlama ve teşvik politikasını yaşama geçirmek için **Stratejik Planlama Teşkilatı**



kurulacak. Tüm Organize Sanayi Bölgelerinde **Teknoloji Liseleri** kurulacak. Büyük Organize Sanayi Bölgelerinde ise **Teknik Üniversiteler** çoğaltılacak. Gençler iş sahibi olacak. Üretimde ihtiyaç duyulan elemanlar sağlanacak.

3. Zenginliği Hakça Paylaşan Türkiye

İzleyeceğimiz politikalarla ekonomide yaratacağımız refahı **hakça paylaşacağız**. Çalışandan emekliye, işçiden işsize hiç kimse sahipsiz kalmayacak.

Yeni Kurallar: Gençler ve kadınlar başta olmak üzere hiç kimse büyüme sürecinden dışlanmayacak. **Refaktan herkes payını alacak**. Çalışma hayatındaki düzenlemeler Uluslararası Çalışma Örgütü normlarına uyumlu olacak. Örgütlü toplumun önündeki engeller kaldırılacak. Merkezi yönetimin kapasitesi ile yerel yönetimlerin halka doğrudan ulaşabilme imkanları birleştirilecek. Hizmetin vatandaşta daha **etkin** ve **verimli** şekilde ulaşması sağlanacak. **Refah Devleti 3.0** yaklaşımı çerçevesinde aşırı teknoloji kullanımının istihdamı azaltmasını engelleyecek bir çerçeve oluşturulacak.

Yeni Kurumlar: Aile Destekleri Sigortası Kurumu kurulacak. **Aile Destekleri Sigortası** sayesinde kimse sahipsiz kalmayacak. **Ülkede hiçbir çocuk yatağa aç girmeyecek**.



4. Sürdürülebilirlik

Bozmadan, yok etmeden hızla **kalkınacağız**. Çevreyi de, ekonomiyi de tahrip etmeyeceğiz.

Yeni Kurallar: Gelecek nesiller için “**Ekosistem Hakkını**” koruyacağız. **AB Yeşil Mutabakatı**’na uyum sağlanacak, 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda adımlar hızlandırılacak. Devlette, Şahsım rejiminin tarumar ettiği kurumsal yapı ayağa kaldırılacak. Para politikası enflasyona yol açmayacak. Maliye politikası ülkeyi borca batırmayacak. Alınacak makro-ihiyati tedbirlerin çerçevesi paydaşlarla birlikte oluşturulacak.

Kurumsal adımlar: Devlette liyakat esas olacak. Merkez Bankası’nın araç bağımsızlığı yeniden güvence altına alınacak. SPK, BDDK, SPK, Kamu İhale Kurumu gibi kurum ve kurulların günlük işleyişlerinin üzerine çöken **siyasi vesayet tamamen kaldırılacak**.

Bu dört ayaklı stratejiyle Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ulaşacağız.



6

YAPIN DEDİK, YAPMADILAR BİZ YAPACAĞIZ!

Söyledik... Önce Reddetteler, Sonra Bazılarını Tıpiş Tıpiş Yaptılar!

36

CHP muhalefette olmasına rağmen, somut önerileri ve mücadelesiyle son dönemde vatandaşımızı rahatlatacak şu adımların atılmasını sağladı:

- **“Emeklilerimize Ramazan ve Kurban Bayramlarında ikramiye verin”** dedik. Önce **“Kaynak nerede?”** dediler. Sonra tıpiş tıpiş verdiler.
- **“Elektrik faturalarından TRT payını kaldırın”** dedik. Tıpiş tıpiş yaptılar.
- **“İnsani yaşam şartlarını sağlayacak miktarda elektriğin vatandaşa ucuz verilmesini”** istedik. Önce itiraz ettiler. Sonra, istediğimiz kadar olmasa da, tıpiş tıpiş yaptılar.



UCUBE ŞAHSIM REJİMİNİN KAYBETTİRDİKLERİ
ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ



- Saray elektriğe olağanüstü zam yaptı... Şimdi bu zamların geri alınmasını, **"elektrik fiyatlarının 31 Aralık 2021 öncesine indirilmesini"** istiyoruz. Onu da tıpiş tıpiş yapacaklar.
- **"Temel gıda maddelerinde KDV'nin sıfırlanmasını"** önerdik. Önce Meclis'te reddettiler. Sonra Saray tıpiş tıpiş bu mallarda KDV'yi yüzde 8'den yüzde 1'e indirdi.
- **"Polise, öğretmene, din görevlisine, hemşireye 3.600 ek gösterge verin"** dedik. Önce olmaz dediler. Şimdi tıpiş tıpiş onu da vermek için çalışmaya başladılar.

Biz söylüyoruz, Saray ancak geç ve eksik yapabiliyor.

Ama bunlar yetmez... Bugüne kadar vatandaşlarımıza verdiğimiz vaatlerin kısa bir özeti:



7

CHP İKTİDARINDA YAPMAYI VADETTİKLERİMİZİN KISA BİR ÖZETİ

7.1. Tarımda yapacaklarımız

38

- **Tarım topraklarımızı taviz vermeden, amasız ve fakatsız koruyacağız.**
- **Tarımda üretim planlamasına geçeceğiz:** Ürün desenini oluştururken iklim değişikliğini ve kuraklığı göz önünde bulunduracağız. Tarımda AR-GE'yi destekleyeceğiz. Gıdada kendi kendimize yeterliliği sağlayacağız.
- **Ziraat Bankası çiftçinin bankası olacak:** Ziraat Bankası kuruluş amacına dönecek, çiftçiye üretim için ucuz kredi verecek.
- **Kurumları yeniden yapılandıracağız:** Et ve Süt Kurumu, Çay-Kur, TMO gibi KİT'ler ile tarımsal kooperatif ve birlikleri çiftçiyi ve üretimi destekleyecek şekilde yeniden etkin hale getireceğiz.



- **Su Master Planı ve Sulama Planını açıklayacağız:** Su kaynaklarımızın sürdürülebilirliğini hedefleyen “Su Master Planını” hazırlayacağız. Her yıl en az 2 milyon dekar tarım alanını sulamaya açacak “Sulama Planını” uygulayacağız.
- **Mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarını çözeceğiz:** Mevsimlik tarım işçileri için insanca yaşam alanlarını oluşturacak “Mevsimsel Yaşam Alanları” projesini en geç 2 yıl içinde hayata geçireceğiz. Mevsimlik işçilerin eksiksiz olarak sosyal güvence sahibi olmasını sağlayacağız.
- **Her köye en az bir teknik personel ataması yapacağız.**
- **Sigortalama ve destekte TÜKAS kayıtlarını esas alacağız:** Sigortalama ve destekte, pek çok çiftçimizi dışarıda bırakan “Çiftçi Kayıt Sistemi” yerine; tarla tapularını ve kira kontratını esas alan geniş kapsamlı “Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi”ni (TÜKAS) kullanacağız.
- **Kooperatifçiliği destekleyeceğiz.**



7.2. Çiftçilerimiz ve besicilerimiz için yapacaklarımız

- **Kanunda yazan desteği vereceğiz:** Çiftçi her yıl milli gelirin en az yüzde 1'i kadar destek alacak. Tarım Kanunu'nda yazmasına rağmen bugüne kadar ödenmeyen tarımsal destekleri bir plan çerçevesinde ödemeye başlayacağız. Ödeme her yıl Ekim ayı öncesinde peşin yapılacak.
- **Çiftçilerimizin borç yükünü hafifleteceğiz:** Kredi, su ve elektrik borçlarının faizini silerek gelirine göre yeniden yapılandıracağız.
- **Tarımsal üretimde kullanılan mazottan vergi almayaacağız**
- **Çiftçi ürün fiyatını ekmeden önce bilecek:** Ürün taban fiyatlarını bir yıl önce açıklayacağız. Hububat, yağlı tohum, baklagiller gibi belli ürünlerde alım garantisi vereceğiz.
- **Sulama faturası hasattan sonra ödenecek:** Tarımsal sulamada kullanılan elektrik faturası hasattan sonra ödenecek.
- **Tarım destekleri ve araçları haczedilemeyecek, desteklerden kesinti yapılamayacak:** Tarımsal destekleme ödemelerine hiçbir şekilde haciz ve bloke konulamayacak. Hiçbir tarım aracı haczedileme-



yecek. Doğrudan gelir desteği kapsamında yapılan ödemelerden vergi ve banka komisyonları kalkacak.

- **Hasat döneminde ithalatı yasaklayacağız:** Dahilde İşleme Rejimi kapsamı hariç, hasat döneminde olan ürünlerin ithalatını yasaklayacağız.
- **Mera alanlarını koruyacak, besiciye açacağız:** “Mera Islah ve Verimli Kullanım Programını” açıklayacağız. Yem maliyetini düşürmek için meraları düşük ücretle besiciye açacağız.
- **Ürün paritelerini sürdürülebilir seviyeye çıkaracağız:** Üreticiyi girdi fiyatları karşısında ezdirmeyeceğiz. Süt üreticimiz 1 kilo süt satıp, bunun parasıyla en az 1,5 kilo yem alabilecek. Besicimiz ürettiği 1 kilo eti satarak, bunun parasıyla 25 kilo yem alabilecek.
- **Tarım sektöründe gençler ve kadınlar için teşvik getireceğiz:** Gençlerin tarımsal üretimde yer alması için “Gençler Üretiyor” teşvik programını açıklayacağız. Kadınların ve gençlerin tarımda istihdamının artması için sosyal güvenlik primlerinin devlet tarafından ödenmesini sağlayacağız.
- **Orman köylülerimizi koruyacağız:** Orman köylülerimiz için eğitim programları hazırlayarak, 12 ay çalışmalarını sağlayacak düzenlemeleri yapacağız. Bu sayede her şehirde 5 bin ile 50 bin kişi arasında değişen yeni istihdam imkanı sağlayacağız.



Fındık ve çay üreticileri için:

- **Fındıkta maliyetinden düşük alım fiyatlarını engelleyeceğiz.**
- **Çay ithalatını ve kaçak çayı engelleyeceğiz.**
- **Türkiye İş Kurumu'nun geçici işçi istihdam ederek ve parasını da Türkiye İş Kurumu ödeyerek çayı toplatabilmesini sağlayacağız.**

Bal ve gül üreticileri için:

- **Gül üretimi** konusunda ciddi üretim planlamaları yapacağız.
- **Gülbirlik'in** teknolojik altyapısının yenileyeceğiz.

Arıcılar için:

- **Arıcılık yapılan bölgelerde laboratuvar kuracağız:** Hiçbir bal üreticisinin alın terinin sömürülmesine izin vermeyeceğiz.

7.3. Sanayi sektöründe yapacaklarımız

- **İş dünyası önünü görecek:** Sağlık ve gıdada kendine yeterlilik için kamucu politikalar izlenecek. Bunun dışında siyaset, ekonominin günlük işleyişine müdahale etmeyecek. Üretici önünü görecek.



- **OSB’lerde Teknoloji Liseleri:** Her OSB’de teknik eğitim veren bir Teknoloji Lisesi kurulacak. Bölgedeki üretim için ihtiyaç duyulan kalifiye eleman ihtiyacı karşılanacak. Bu liseler 6 yıllık ve yatılı olacak. İlk 3 yılın ardından staj dönemi başlayacak ve staj süresince öğrencilerin sigorta primleri devlet tarafından ödenecek. OSB’lerde kreş ve sağlık merkezlerinin bulunması zorunlu olacak.
- **Arıtma tesislerinin enerji bedellerini devlet ödeyecek:** Belediyelerin, özel sektörün ve Organize Sanayilerin yapmış olduğu arıtma tesislerinin verimli bir şekilde tam kapasite çalışabilmeleri için, enerji bedellerinin devlet tarafından karşılanmasını sağlayacağız.
- **Yeni fabrika kurulurken inşaat maliyetlerini düşüreceğiz:** Her fabrika bir kaledir. Yeni Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri kurulurken fabrika ve işyeri inşaatlarının finansmanı kolaylaştıracağız. İş sadece anahtar teslim fabrika binası inşa etmek olan “FABKA” ismiyle yeni bir kurum kuracağız. Bu kurum sanayiciye fabrika binasını yapıp teslim ettikten sonra bedeli 7 yıl çok düşük faizle geri ödenecek. Yatırımcı sadece makine, teçhizat ve istihdam için sermaye koyacak.
- **Teknoloji ve Altyapı Bakanlığı kuracağız:** Teknoloji ve altyapıyı tek bakanlık altında birleştireceğiz. De-



zavantajlı bölgelerin iletişim altyapılarını geliştirecek, Türkiye genelinde internet altyapısının genişletilmesi için acil eylem planını hazırlayacağız. Güçlü internet alt yapısıyla hem uzaktan eğitime hem de e-ticarete sürat kazandıracacağız.

- **Bölge Ajansları kuracağız:** Kalkınma ajansları yerine, yönetiminde şehrin STK temsilcilerinin de yer aldığı “Bölge Ajanslarını” kuracağız.
- **Teşvik mevzuatını sadeleştirerek daha etkin hale getireceğiz.**

7.4. KOBİ’ler için yapacaklarımız

- **Şirketlerin KDV alacaklarını gecikmeden ödeyeceğiz:** Şirketlerin devletten tahsil edilemeyen KDV alacakları süratle ödeyeceğiz.
- **Finansman seçeneklerini genişleteceğiz:**
- **KOBİ’lerin kullandığı kredilerden alınan Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisini sıfırlayacağız.**
- **Katma değeri yüksek** ürün üretecek firmalar için özel **kredi** ve **vergi** desteği sağlayacağız.
- **Kamu İhale Sistemini** KOBİ’lerden alımları teşvik edecek şekilde değiştireceğiz.



- **KOBİ'lerin devletten alacaklarını ödeyeceğiz:** Devlet kurumlarına satılan mallar dolayısıyla üreticinin kamuda bekleyen alacakları süratle ödeyeceğiz.
- **KOBİ'lerin uluslararası pazarlara erişimini destekleyeceğiz.**
- **Teşvik sistemini** bölgesel ve sektörel faktörleri göz önünde bulundurarak **yeniden düzenleyeceğiz.**
- **OSB'lerde KOBİ'ler için enerjiyi özel olarak fiyatlandıracağız.**
- **Bilişim altyapısında bölgesel farkları gidereceğiz.**
- **KOBİ'lere vergi indirimini teşviki vereceğiz:** Salgın ve ekonomik buhran dönemi öncesinde vergi sorumluluğunu yerine getirmiş KOBİ'leri zor zamanlarında ödüllendireceğiz.
- **Kara liste bir defaya mahsus silinecek:** Ödenmeyen banka borçları, çekler ve protesto edilmiş senetler nedeniyle kara listede yer alan KOBİ'ler, bir defaya mahsus kara listeden çıkartılarak finansmana erişimleri kolaylaştırılacak.
- **Deri üreticilerinin ihracatta karşılaştıkları Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu ödemesini kaldıracacağız.**



7.5. Enerji sektöründe yapacaklarımız

- **Türkiye'nin "Yeşil Mutabakat Yol Haritasını" oluşturacağız:** Türkiye'ye özgü Yeşil Mutabakatı biz hazırlayacağız. Türkiye'nin dinamiklerini göz önünde bulundurarak, yeşil ekonomi eksenli politikalar oluşturacağız.
- **Enerji Kooperatifleriyle vatandaşlarımız enerjide söz sahibi olacak:** Enerji kooperatiflerinin önündeki mevzuat engellerini kaldıracacağız.
- **Vatandaşımızı fatura yükünden kurtarmak için kış aylarında elektrik faturalarında KDV'yi indireceğiz:** Faturalarda birim fiyat üzerinden alınan %18 KDV'yi %1'e indireceğiz. Kayıp kaçak ve sayaç okuma maliyetlerini tüketiciye yansıtmayacağız. Doğal gaz faturalarında KDV ve ÖTV'yi kaldıracacağız.
- **65 yaş üstü vatandaşlarımıza yakacak yardımı vereceğiz:** Emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlar ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından ihtiyaç sahibi olduğuna karar verilen 65 yaş üstü vatandaşlara Ekim ayından Mart ayına kadar yakacak yardımı yapacağız. İhtiyaç sahiplerinin devletten aldığı Elektrik Tüketim Desteği'ni yüzde 50 oranında artıracacağız.



- **Yenilenebilir enerji için YEKDES adında yeni bir destekleme mekanizması kuracağız:** İthal teknolojiye dayanan ve beton ekonomisinin bir parçasına dönüşen YEKDEM yerine, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Sistemi YEKDES'i kuracağız. Yerli teknolojiye yatırım yapacağız.
- **Elektrik borçlarının faizini sileceğiz:** Tarımsal sulamada kullanılan elektrik borçları ile sanayicinin ve esnafın elektrik borçlarının faizlerini sileceğiz.
- **Elektrikli ve hibrit otomobillerde KDV ve ÖTV'yi sıfırlayacağız.**

7.6. Eğitimde yapacaklarımız

- **Yeni bir eğitim sistemi kuracağız:** Türkiye'nin geleceği için, çocuklarımıza ve gençlerimize Yüksek Yetenek İnşası sağlayacak bir eğitim sistemini paydaşlarla istişare ederek oluşturacağız. Eğitim sisteminde reformlarımızı çağdaş, bilimsel ve laik eğitim ilkeleri çerçevesinde gerçekleştireceğiz. Önceliğimiz gençlerimizin ve çocuklarımızın üstün yararı olacak. Eğitim parasız olacak, çocuklarımıza eşit olanaklar sunacağız. Okullar arasındaki nicelik ve nitelik farkını en aza indireceğiz.



- **Zorunlu eğitim-öğretim yaş çağıında olan tüm çocuklarımızın okullaşması sağlayacağız:** Okullaşmayan yaklaşık 2 milyon öğrencinin okula kavuşması sağlayacağız.
- **Öğrenim masraflarını azaltacağız:** Öğrencilerin kıyafetleri ile kırtasiye, çanta, kıyafet ve hatta servis ihtiyaçları ücretsiz olarak karşılanacak. Okulların açık olduğu tarihlerde toplu taşıma araçları tüm öğrencilere ücretsiz olacak. Öğrencilerin dengeli ve sağlıklı beslenmeleri amacıyla su ve öğle yemekleri ücretsiz olarak MEB tarafından karşılanacak. Tüm eğitim-öğretim kademelerinde okul bütçeleri oluşturulacak. Okullara öğrenci başına kaynak aktarılacak. Her ne ad altında olursa olsun velilerden asla para toplanmayacak. Yoksul öğrencilerimizin annelerine, OKUL KART sistemi ile aylık eğitim desteği verilecek.
- **Eğitime ayrılan kaynağı AB seviyesine çıkaracağız:** Eğitime ayrılan kaynağı AB ülkeleri seviyesine çıkaracağız. Yatırım bütçesini artıracacağız. 52 bin okulun tamamına güvenlik ve temizlik görevlileri MEB tarafından kadrolu olarak atanacak.
- **Okulların imkanlarını ve eğitime ulaşım olanaklarını artıracacağız:** Tüm okullara kapalı spor salonu ve kütüphane yapacağız. Taşımali eğitim uygulamasına son vererek kapatılan köy okullarını yeniden açacağız. Tüm eğitim kademelerinde tam gün eğitime ge-



çeceğiz. Çocuklar sabah okula akşam eve yetişmek için koşturmayacak. Birleştirilmiş sınıf uygulamasına son vereceğiz.

- **Yurt sorununu bir yılda çözeceğiz:** Tüm ihtiyaç sahibi öğrencilerimize yetecek kadar yurt yapacağız. Yurt sorununu iktidarımızın ilk yılında çözülmüş olacağız.
- **Zorunlu eğitim 1+5+3+4 şeklinde uygulanacak:** İlkokula başlama yaşı karmaşası ortadan kaldırılarak, 72 ay olacak. Ortaokul altıncı sınıftan itibaren etkin bir ölçme değerlendirme sistemi ve öğrenci yönlendirme sistemiyle çocuklarımızın ilgi ve yetenekleri doğrultusunda istediği lise türüne yönlendirilmesini ve geçişini sağlayacağız.
- **Okul öncesi eğitim parasız ve zorunlu olacak:** Çocuklarımız doğduğu andan itibaren eğitim kapsamına alınacak. Her doğan çocuk için eğitim yardımı yapılacak. Erken Çocukluk Merkezleri (0-3 yaş) yaygınlaştırılacak. Okul öncesi eğitim parasız ve zorunlu hale getirilecek. Bulduğu yerde devlete ait okul öncesi eğitim olanağı bulamayan ailelere aylık maddi yardım yapılacak.
- **Yatılı Bölge Okulları ve Pansiyonlu Liseler yaygınlaştırılacak:** Eğitime erişim sorunlarının yaşandığı bölgelerde, merkezi Yatılı Bölge Ortaokulları ve Pan-



siyonlu Liseler yaygınlaştırılacak.

- **Eğitim ve istihdam arasındaki bağlantıyı yeniden inşa edeceğiz:** Mesleki eğitimin, meslek içi eğitimler ve yeni beceri kazandırma uygulamalarıyla yaşam boyu sürmesi sağlayacağız. Gençler kendilerini çağın gerekleri çerçevesinde geliştirebilecek.
- **Tüm OSB’lerde iş garantili Teknoloji Liseleri kuraacağız:** Tüm Organize Sanayi bölgelerinde teknoloji liseleri açacağız. Bu okullar MEB-OSB işbirliğiyle yönetilecek. Altı yıllık bir öğrenim süresine sahip olacak bu liselerin dördüncü yılından itibaren öğrenciler, ilgili Organize Sanayi Bölgelerinde ücretli staj yapacaklar. Bu staj sürelerinin emekliliğe sayılmasını sağlayacağız. Teknoloji Liselerinden mezun olan gençler, meslekleriyle ilgili alanlarda üniversite eğitimi almak istediklerinde puan avantajına sahip olacaklar. Kalkınma stratejilerimiz açısından önceliği olan mekatronik, biyo-teknoloji, tarım ve diğer sektörler için de benzer özellikte liseleri vakit geçirmeden kuracağız.
- **Okul kazalarına karşı tüm okullar “Güvenli Okul Projesi” kapsamına alınacak.**
- **Engelli çocuklarımız okullarla buluşturulacak:** Tüm engel gruplarına uygun okullar inşa edilecek.



- **Üstün zekalı ve üstün yetenekli öğrencilerimize gerekli eğitim imkanlarını sağlayacağız:** Bu öğrencilerimiz, objektif ölçütlerle tespit edilecek. Okul dışı eğitim olanakları ve burs sağlanacak.

Eğitim Çalışanları...

- **Öğretmenlik mesleğini yeniden hak ettiği saygılığa ulaştıracamız.**
- **Öğretmen alımlarında sözlü sınavı kaldıracamız.**
- **Öğretmen Performans Sistemini kaldırarak, mesleki eğitimleri yaygınlaştıracamız.**
- **Öğretmen maaşlarını iyileştireceğiz:** Bütün öğretmenler kadrolu olacak, ücretli ve sözleşmeli öğretmen uygulamasına son vereceğiz. Her yıl 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde öğretmenlere birer maaş ikramiye vereceğiz. Öğretmenlere sağlayacağımız 3600 ek gösterge imkânının yanında, eğitim-öğretim tazminatlarını da artıracamız. Ek ders ücretini iki katına çıkaracağız.
- **Öğretmenlerin aile bütünlüğünü** her koşulda sağlayacağız.
- **Öğretmen Liselerini yeniden açacak, sadece öğretmen yetiştiren üniversiteler kuracağız:** Bunun



yanında öğretmenlerin yüksek lisans ve doktora yapmalarını da teşvik edeceğiz.

- **Yönetici atamaları liyakate dayalı olacak:** Okullarda yönetici atamaları yazılı sınav esasına dayalı olarak yapılacak. Milli Eğitim Bakanlığı'nın merkez ve taşra teşkilatlarında da, liyakate dayalı atama sistemini esas alacağız. Bu kapsamda tüm yönetici atamaları yazılı sınav sonuçlarına dayalı olarak yapılacak. Yönetim alanında yüksek lisans ve doktora olanlara ek puan verilecek.
- **Teftiş sistemini yeniden yapılandıracağız:** Yerle bir edilen teftiş sistemini yeniden yapılandıracağız, yandaşlık sistemine son vereceğiz.
- **Eğitim öğretime hazırlık ödeneğini tüm eğitim çalışanlarına vereceğiz.**
- **Okulların açık olduğu günlerde toplu taşıma araçları tüm eğitim çalışanlarına ücretsiz olacak.**



Yükseköğretimde...

- **Yükseköğretimi, eğitim-öğretim eşitliği ilkesi doğrultusunda yeniden yapılandıracağız.**
- **Tüm ÖSYM sınavlarında giriş ücretini kaldıracağız.**
- **Gençlerin KYK borçlarının faizlerini sileceğiz:** Kredilerin geri ödemeleri için de, gençlere asgari ücretin üzerinde ve sigortalı bir işe girdikten sonra makul taksitlerle ödeme imkanı getireceğiz.
- **YÖK'ü kaldıracağız:** YÖK Kanunu'nu yeniden düzenleyeceğiz ve YÖK'ü kaldıracağız. Siyasi otoritenin üniversitelerin özerkliğine müdahale etmesini engelleyeceğiz. Üniversiteler içerisinde çalışma barışını, akademisyenler için iş güvencesini, bilimsel özerkliği ve özgür çalışma ortamını sağlayacağız. Katılımcı üniversite yönetimleri oluşturacağız.
- **Rektörler ve dekanlar seçimle göreve gelecek.**
- **Üniversitelerin bütçe payını iki katına çıkaracağız:** Üniversitelere mali ve idari özerklik sağlayacağız.
- **Öğretim elemanlarının ve idari personelin maaşlarını iyileştireceğiz:** Bir profesörün maaşı genel müdür maaşından daha az olmayacak. Doktor Öğretim Üyeleri sözleşmeli kapsamdan çıkarılarak, sürekli kadroya alınacak.



7.7. Sağlık alanında yapacaklarımız

- **Sağlık politikalarını istişareyle belirleyeceğiz:** Sağlık politikalarını sağlık alanında yer alan tüm bileşenlerin (meslek örgütleri, sendikalar ve sivil toplum örgütleri) katılımına açık olarak masaya yatıracağız; sağlık politikalarını rant değil hak temelli bir yaklaşımla yeniden belirleyeceğiz.
- **Sağlık Bakanlığı her basamakta etkin bir sağlık hizmeti sunacak:** Her yurttaşımızın, ülkemizin her yerinde ve her zaman ihtiyaç duyduğu sağlık hizmetlerine erişebilecek.
- **Sağlık hizmetlerine erişimin önündeki engelleri kaldıracacağız:** Her yurttaşımızın prim borcuna bağlı olmaksızın Genel Sağlık Sigortası kapsamı içinde yer alabilmesini sağlayacağız. Yurttaşlarımız gücü yetmemek, ulaşım zorluğu ve randevu alamamak gibi hiçbir engelle karşılaşmadan sağlık hizmetlerine erişebilecek.
- **Katkı payı, ilave ücret ve fark ücretlerini kaldıracacağız:** Sağlık hizmetlerine, tıbbi tedaviye, ilaca ve tıbbi malzemeye erişimin önündeki bütün engelleri kaldıracacağız. Genel Sağlık Sigortası tarafından sağlanan temel teminat paketini, bilimsel normlara uygun olarak genişleteceğiz.



- **Koruyucu sağlık hizmetlerini güçlendireceğiz:** Yurttaşlarımızın periyodik sağlık kontrollerini ücretsiz gerçekleştireceğiz.
- **Okul sağlığı hizmetlerini sunmak üzere düzenleme yapacağız:** Çocuklarımızın büyüme ve gelişmelerini uzmanların eşliğinde sürekli olarak izleyeceğiz.
- **Çalışan sağlığı ve güvenliği konusunda eksiklikleri gidereceğiz:** İş kazalarını azaltmak için etkin önlemler alacak, meslek hastalıkları tanı koyma süreçlerini kolaylaştıracağız.
- **Sağlık hizmetlerinde kademeli sevk sistemini hayata geçireceğiz:** Birinci basamak sağlık hizmetlerini sağlık sistemimizin odak noktası yapacağız. İkinci basamak üzerindeki baskıyı azaltacağız. Hekimlerin hasta başına ayırdığı zamanı uluslararası standartlara uygun hale getireceğiz.
- **Şehir hastanelerini gözden geçireceğiz:** Birer rant yatırımı, verimsizlik ve israf projesine dönüşen Şehir Hastanelerini kamunun üzerinde yük olmaktan çıkaracağız. Şehir hastaneleri açılırken kent merkezlerinde kapatılan devlet hastanelerini yeniden açacağız.
- **Askeri hastaneleri yeniden açacağız:** Ordumuzun gereksinim duyduğu sağlık hizmetlerini her düzeyde sağlayacağız.



- **AR-GE desteği:** Türkiye'de ilaç, aşı, serum, tıbbi malzeme ve tıbbi cihaz üretimini stratejik sektörler olarak tanımlıyoruz. Bu sektörlerdeki AR-GE çalışmalarını teşvik edeceğiz, destek vereceğiz. Bunların ülkemizde karşılanabilir fiyatlarla üretilmesini sağlayacağız.
- **Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü'nü yeniden açacağız:** Alanında yetkin bilim insanları ve tıp, eczacılık, moleküler biyoloji, genetik ve ilgili diğer bölümlerden yeni mezunların da katılımıyla Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü kadrosunu en kısa sürede kuracağız.
- **Tıp teknoparklarını kuracağız:** Üniversite, sanayi ve devlet arasında iş birliğiyle etkin bir tıp teknoparkları sistemi kuracağız. Tıbbi yüksek teknoloji ürünlerinin, farmasotik endüstrisinin ve biyoteknolojilerin geliştirilmesi için destekler sağlayacağız.

7.8. Sağlıkçılar için yapacaklarımız

- **Yasal düzenlemeler istişareyle hazırlanacak:** Sağlık hizmetleri ve sağlık çalışanları ile ilgili hazırlanacak yasal düzenlemeler, TBMM Sağlık Komisyonunda görüşülmeden önce; ilgili meslek kuruluşlarıyla, sendikalarla ve sivil toplum kuruluşlarıyla görüşüle-



cek. Sağlık alanındaki sorunları, bu sorunları yaşayan sağlık çalışanlarıyla birlikte çözeceğiz.

- **Sağlıkta şiddetin önlenmesi için caydırıcı bir yasa çıkaracağız.**
- **Sağlık personeli atamalarını derhal yapacağız.**
- **Kamuda sağlık çalışanlarının istihdam karmaşasını çözeceğiz:** Kamuda istihdam biçimleri çoklu ve parçalanmış yapısından (Devlet memuru, döner sermayeden 4-B çalışanı, sözleşmeli personel, taşeron çalışanı vb.) arındırılacak, her bir sağlık mesleği üyesi tek tipte devlet memuru olarak istihdam edilecek.
- **Sağlık çalışanlarının refah düzeyini yükselteceğiz:** Sağlık çalışanlarının ek göstergeleri 3600'den başlamak üzere kademeli olarak yükseltilecek. Sağlık çalışanlarının hak ettikleri temel ücretleri almalarını sağlayarak, refah düzeylerini yükselteceğiz.
- **Çalışma saatlerini Uluslararası Çalışma Örgütü normlarına uygun olarak insancıl hale getireceğiz.**
- **Sağlık çalışanları arasında ayırım yapmayacağız:** Tarafsız ve adil bir atama, yer değiştirme ve yükselme yöntemi uygulayacağız. Sağlık çalışanlarının sayısını; sağlık hizmetinin, farklı becerilerle birbirini tamamlayan bir ekip tarafından sunulduğunu göz önüne alarak planlayacağız.



- **Sağlık emek gücünün nitelikli bir biçimde yetiştirilmesine özen göstereceğiz:** Bu bağlamda tıp, diş hekimliği, eczacılık, veteriner hekimlik, hemşirelik, sağlık teknisyenliği vb. her bir sağlık mesleğinin yetiştirilme ölçütlerini gözden geçirecek ve eğitimlerini yeniden düzenleyeceğiz.

7.9. Kadınlar, gençler ve çocuklar için yapacaklarımız

Kadınlar:

58

- **İstanbul Sözleşmesi'ne yeniden taraf olacağız.** Bunu ilk 1 hafta içerisinde yapacağız.
- **Kadın Bakanlığı** kuracağız.
- **8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü** resmi tatil olacak.
- **Çocuk doğurmanın sonucu işsizlik olmayacak:** Çocuk sahibi olmak için işten ayrılan kadınların yeniden işe dönmesi halinde işverene vergi teşviki uygulanacaktır.
- **HPV aşısı ücretsiz olacak:** 12 yaşından itibaren genç kadınların sağlık, bakım, hijyen konusunda en büyük güvencesi devlet olacak. Rahim ağzı kanserini önleyen HPV aşısı ücretsiz olacak.



- **Kamuda kadın yönetici kotası getireceğiz:** Kamuda en az yüzde 35 kadın yönetici kotası kanunla düzenlenecek. Özel sektörde yüzde 35 kadın kotasını tutturanlar teşvik alacak, yüzde 35'ten yüzde 50'ye kadar teşvikler aşamalı olarak yükseltilecek.
- **"Yeni Başlangıçlar Fonu" kuracağız:** Boşanıp ihtiyaç duyarak başvuran her kadına ev kurma desteği vereceğiz. Bunu Aile Destekleri Sigortası kapsamında gerçekleştireceğiz.
- **Kadın cinayetlerinin faileri için ceza indirimi, iyi hal indirimi uygulanmayacak:** İlk 6 ay içerisinde kadınlara yönelik şiddet davalarına bakan özel yetkili mahkemeler ve Yargıtay'da ayrı bir ceza dairesi kurulacak.
- **Kadınların ve gençlerin kooperatif kurmalarını teşvik edeceğiz:** Merkezi yönetim ve yerel yönetimler arasında "Kooperatif Anlaşmaları" imzalayacağız. Kadınları kooperatiflerde güçlendirecek adımları atacağız.
- **Psikolojik ve ekonomik şiddet de suç sayılacak:** İşte veya evde, her nerede olursa olsun, kadına uygulanan fiziki ve cinsel şiddet gibi psikolojik, ekonomik şiddet ve ısrarlı takip de suç sayılacak.
- **Aile Destekleri Sigortası'nın parası kadının hesabına yatacak:** Bunu da ilk 6 ayda gerçekleştireceğiz.



- **ILO'nun 190 sayılı Şiddet ve Taciz Sözleşmesi'ni onaylayacağız.**
- **Siyasi Partiler Yasası**, parlamentoda ve yerelde eşitliği sağlayacak şekilde değiştireceğiz.

Gençler:

- **Gençlerin alacağı ilk sıfır otomobilde ÖTV'yi kaldıracacağız.**
- **İlk internet aboneliklerinden vergi almayacağız.** Gençler internete indirimli paketlere ulaşacak.
- **Gençlere pasaport ücretsiz olacak;** yurtdışına çıkışta harç ödemeyecekler.
- **Üniversiteli gençlere kültür-sanat etkinliklerine katılmaları için,** içine belli miktarda para yüklenmiş kart vereceğiz.
- **Torpilin kaynağı olan kamuda mülakatla işe alımı kaldıracacağız.** Zorunlu hallerde mülakat ancak kameralarla yapılacaktır.
- **Gençler, ilk cep telefonu ve oyun konsolu alımında ÖTV ödemeyecekler.**
- **Gençler, sigorta kapsamında olduğu aile bireylerinin vefatı halinde** ilk sigortalı işgününe kadar sigorta hizmetinden yararlanmaya devam edecek.



- **Gençlerin siyasette bir özne olarak kabul edilmesini sağlayarak politikalarımızı gençlerle birlikte uygulayacağız:** Gençlerin örgütlenmesinin ve eleştirilerinin önündeki engelleri ve baskıları ortadan kaldıracacağız.
- **Sosyal medya ve yeni medya üzerindeki sansürü kaldıracacağız:** Gençler iktidarı özgürce eleştirebilecek ve biz de bu eleştirilerden dersler çıkaracağız.
- **Gençlik ve Spor Bakanlığı'nda tüm çalışanların yaş ortalamasını düşüreceğiz.**
- **Beysin göçünü durduracağız:** Bu sorunu kapsamlı bir şekilde ele alarak gençlerin kalmak isteyecekleri bir Türkiye'yi inşa edeceğiz. Gençlerin nitelikli ve erişilebilir bir eğitim, evrensel standartlarda özgürlükler ve güvenceli istihdam sorunlarını çözeceğiz.
- **"Genç İstihdamı Atılımını" başlatacağız:** Gençlerin kamuda staj olanaklarını artıracak, özel sektördeki ücretli staj imkânlarının da genişlemesi için teşvik uygulayacağız.
- **Gençlik Garantisi Programını hayata geçireceğiz:** 30 yaş altı yükseköğretim mezunu gençlere, bu kapsamda istihdam, ücretli staj, eğitime devam ya da işsizlik desteği seçenekleri sunacağız.



- **Yeni mezunların ilk işe girişlerinde** iki yıl süreyle vergi ve prim ödemelerini devlet karşılayacak.
- **“Doğduğun Yerde Doy” projesini başlatacağız:** Bu projeye köylerine dönen gençlere hayvancılık ve tarım alanında kuracakları işletmeler ve kooperatifler için geri ödemesiz destek vereceğiz. Bu işletmelerden 3 yıl süreyle vergi almayacağız.

Yeni evleneceklerle...

- **Yeni evli çiftlerin ilk satın alacağı evde** KDV’yi yarıya düşüreceğiz.
- **Evlenen çiftlere ihtiyaçları halinde,** belli bir üst limit çerçevesinde **ilk altı ay kira desteği** vereceğiz.
- **Evlenme konusunda psiko-sosyal yeterliliği göze-
teceğiz:** Bu sayede, uzun vadede aile içi şiddetin önlenmesine ve evliliklerin sağlıklı şekilde sürmesine katkı sağlayacağız.
- **Aileyi ilgilendiren konularda çiftlerin ikisinin de imzası olacak:** Eşlerden biri, yatırım, satın alma gibi konularda tek başına karar alıp hareket edemeyecek.
- **Ebeveynler için çocuk iznini yeniden düzenleyece-
ğiz:** Babalık izninin süresini uzatacağız.



- **Kreşlerin ve sığınma evlerinin sayısını artıracacağız.**
- **Evlilik öncesi bütün taramaların ücretsiz olarak yaptırılmasını sağlayacağız.**

Çocuklar:

- **Çocuk işçiliğini engelleyeceğiz.**
- **Sokakta yaşamak zorunda bırakılan, çalıştırılan ve dilendirilen tüm çocukları kurumsal koruma altına alacağız.**
- **Yetiştirme yurdundan ayrılmak zorunda kalanlara kamuda istihdam olanağı:** 18 yaşına geldiğinde yetiştirme yurdundan ayrılmak zorunda kalan kimsesiz çocuklar arasından arzu edenlere kamuda istihdam olanağı sağlayacağız.
- **Çocuk Koruma Kanunu'nu yeniden düzenleyeceğiz:** Çocuk Koruma Kanunu'nu BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni temel alarak yeniden düzenleyeceğiz.
- **Koruyucu ailelik ve evlat edinme uygulamalarını yaygınlaştıracacağız:** Ayrıca Çocuk İzlem Merkezleri'ni yaygınlaştıracak ve etkinleştireceğiz.
- **Çocuk hastanelerini yaygınlaştıracacağız:** Temel sağlık hizmetleri, her çocuk için tümüyle ücretsiz olacak.



- **Bebeklerin en az bir yıl boyunca anne sütü ile beslenmelerini teşvik edeceğiz.**
- **Şiddetin bir eğitim aracı olarak kullanılmasının önüne geçeceğiz.**
- **Çocukların ihmal ve istismarının cezalandırılmasını sağlayacağız.**
- **Kız çocuklarının erken yaşta evlendirilmelerinin önüne geçeceğiz.**
- **Suçta itilen çocukları topluma yeniden kazandıracacağız:** Çocukların adli vakalara karıştığı durumlarda çocuk haklarının korunmasını yasal güvence altına alacağız. Adli olaylara karışan çocuklara sosyal hizmet uzmanı, psikolog ve hukukçulardan oluşan bir ekip tarafından destek sağlayacağız. Suçta itilen çocukların cezalandırılmalarını değil, eğitilerek topluma yeniden kazandırılmalarını hedefleyeceğiz. Çocuk Mahkemelerini ve yargılama süreçlerini bu amaca hizmet edecek şekilde yeniden yapılandırarak, suç tipine bakılmaksızın tüm çocukların yargılanmasının bu mahkemelerce yapılmasını sağlayacağız. Yargıtay'da çocuklarla ilgili davaları inceleyecek ayrı bir daire kuracağız.
- **Ücretsiz, nitelikli erken çocukluk eğitimi hizmetleri verilmesi için** kreş/gündüz bakımevi açma politikamızı yaygınlaştıracacağız.



- **Ebeveynlerini kaybetmiş** veya **ebeveynleri ceza-evinde** olan ve korumasız kalan çocuklara yönelik sürekli veya geçici **koruma modelleri** geliştireceğiz.

7.10. Çalışanlar için yapacaklarımız

- **Asgari ücret enflasyona yenilmeyecek:** Asgari ücrette yılda bir defa değil, altı ayda bir (Ocak - Temmuz) zam yapacağız. Asgari ücreti belirlerken enflasyon ve refah payını dikkate alacağız. Kalifiye eleman alımlarında asgari ücret uygulanamayacak. Asgari ücretin belirlenmesi sürecinde sendikalara grev hakkı tanıyacağız. Asgari ücretle ilgili düzenlemelerin işveren üzerinde oluşturacağı yükü hafifletecek özel bir teşvik sistemi uygulayacağız.
- **Kıdem tazminatının önündeki engelleri kaldıracacağız:** Kıdem tazminatı çalışma yılı şartı olmaksızın kullanılabilen bir hak olacak ve deneme süresini tamamlayan her işçinin bu hakka erişimini sağlayacağız. İşverenin iflası halinde kıdem tazminatı hakkını tüm diğer işçi haklarıyla birlikte öncelikli alacak durumuna getireceğiz. İşverenin ödeme güclüğüne düşmesi durumunda, kıdem tazminatı hakkının güvence altına alınması için 173 sayılı ILO Sözleşmesi'ni onaylayacağız. Kıdem tazminatı hak ediş koşullarına "iş sözleşmesini kendisinden kay-



naklanmayan mücbir sebeplerle sona erdirenleri” de ekleyeceğiz. Kıdem tazminatı konusunda tüm çalışmalarımızı işçi sendikalarının da görüşünü alarak yapacağız.

- **Esnek çalışma modellerine son vereceğiz:** İş Kanunu’nda yer alan “geçici iş ilişkisi”, “çağrı üzerine çalıştırılma” ve “belirli süreli iş sözleşmeleri” gibi esnek çalışma modellerinin yerine güvenceli istihdama öncelik vereceğiz.
- **Kadın ve genç istihdamını teşvik edeceğiz**
- **İşsizlik Sigortası Fonu’nu amacına uygun kullanacağız:** Fondan yararlanma koşullarını esneterek daha fazla işsizlerin fondan yararlanmasını sağlayacağız. Ucuz, güvencesiz ve esnek istihdamın tipik birer örneği haline gelen iş başı eğitim programlarının fondan teşvik edilmesinin önüne geçeceğiz.
- **Kapsam dışı kalan taşeron işçileri kadroya alacağız:** 696 Sayılı KHK ile kadroya geçirilen taşeron işçiler için özgür toplu sözleşme hakkı tanıyacağız. Kamuda taşeron işçilerin kadroya geçişlerinde kapsam dışı bırakılan tüm işçiler kadroya alacağız.
- **İş cinayetleriyle etkin bir mücadele** programını hayata geçireceğiz.



- **İşçi cinayetlerini kader olmaktan çıkartacağız:** Yaşanan iş kazalarını dikkate alarak tehlikeli sınıfta yer alan iş kollarına yeniden düzenleme getireceğiz. Meslek hastalığı tanımını yeniden düzenleyeceğiz. Meslek hastalığı hastanelerinin sayısını arttıracacağız. İşçi sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin belirlenmesinde; sendikalar, meslek odaları ve üniversitelerin katılımıyla özerk, demokratik bir kurumsal yapı oluşturacağız. İşyeri hekimlerini ve iş sağlığı uzmanlarını bu kurumsal yapıya bağlı olmasını sağlayacağız.
- **3600 Ek Gösterge ve EYT meselesini çözeceğiz:** 3600 ek gösterge bekleyen memurlarımızın (öğretmenler, sağlık çalışanları, polisler, din görevlileri, infaz koruma memurları) ve emeklilikte yaşa takılan yurttaşlarımızın mağduriyetini belirli bir takvim çerçevesinde çözeceğiz.
- **Memurların grev hakkını anayasal güvence altına alacağız.**
- **Sendikalara ilişkin düzenlemeler yapacağız:** Sendikal örgütlenmede baraj sistemine son vereceğiz. Sendikaya üyelik hakkı, toplu sözleşme hakkı ve grev hakkını bir bütün olarak kabul edeceğiz. Bu hakların kullanılmasıyla ilgili hususları ILO sözleşmelerine uygun hale getireceğiz.



- **KHK ile ihraç edilip** hakkında beraat ve göreve iade kararı verilenleri görevlerine iade edeceğiz.

7.11. Esnafımız için yapacaklarımız

- **Esnaf Bakanlığı'nı kuracağız:** Esnafın tüm sorunlarını tek yerde çözeceğiz.
- **Ticaret erbabına sicil affı getireceğiz:** Esnafın finansmana erişimini kolaylaştıracacağız.
- **Esnafın sırtındaki borç yükünü hafifleteceğiz:** Esnafımızın pandemi döneminde kullandığı kredileri, faizsiz şekilde ve ödeme gücüne göre taksitlendireceğiz.
- **Esnaf Destekleri Sigortası Fonu'nu kuracağız:** Kağıt üstünde kurulmasına rağmen bir türlü hayata geçmeyen "Esnaf Ahilik Sandığı" yerine "Esnaf Destekleri Sigortası Fonu'nu" kuracağız. Fon, ekonomik ya da sektörel kriz durumlarında, mücbir sebep hallerinde esnafa destek olacak. İflas durumunda belli bir dönem esnafa düzenli gelir sağlayacak.
- **Kira stopajını kaldıracağız**
- **Küçük esnafımızı koruyacağız, haksız rekabeti önleyeceğiz:** Bunun için zincir marketler ve AVM'lerin çalışma gün ve saatlerini yeniden düzenleyeceğiz.



- **Esnafın sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı kesintiye uğramayacak:** BAĞ-KUR prim borcu olsa dahi esnafın ve bakmakla yükümlü oldukları ailelerinin sağlık hakkından yararlanmasını sağlayacak net yasal düzenlemeleri yapacağız.
- **Esnafımıza emeklilik için geriye doğru borçlanma hakkı tanıyacağız:** 2000 yılından önce oda ve vergi kaydı olup BAĞ-KUR kaydı olmayan esnafımıza bir defaya mahsus geriye dönük borçlanma hakkı tanıyacağız.

7.12. Emekliler ve yaşlılar için yapacaklarımız

Emekliler için yapılacaklarımız:

- **En düşük emekli maaşını asgari ücret seviyesine çıkaracağız.**
- **Emeklilikte yaşa takılanların (EYT) mağduriyetini gidereceğiz.**
- **Emekli aylıklarının artışında sadece enflasyonu değil, büyümeden kaynaklı refah payını da hesaba katacağız.**
- **Emeklilikte İntibak Yasası'nı çıkaracağız.** Katsayı ve gösterge sistemini yeniden düzenleyeceğiz.



- **Emekliye Ramazan ve Kurban Bayramlarında verilen ikramiye** en az asgari ücret seviyesine getireceğiz.
- **Emeklilerin sağlık hizmetlerinde** ödediği katılım payını almayacağız.
- **Emeklilerin sendikal hakları** önündeki engelleri kaldıracacağız.

Yaşlılar için yapacaklarımız:

- **Yaşlı Hakları Beyannamesi** hazırlayacağız.
- **Aktif Yaşlanma Strateji Belgesi** ve **Eylem Planı'nı** hazırlayacağız, aktif ve sağlıklı yaşlanmayı destekleyeceğiz.
- **Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü** ve **Türkiye Yaşlanma Enstitüsü'nü** kuracağız.
- **Bütün** illerimizin/Belediyelerimizin **"Erişilebilir ve Yaşlı Dostu Kent"** olmasını sağlayacağız.
- **Huzurevinde yaşayan yoksul yaşlıların** harçlıklarını arttıracacağız.
- **Eşi vefat eden kadınlara** yapılan sosyal yardım miktarını arttıracacağız.
- **Bakım Güvence Modelinin** kurulması ve Bakım Sigortasının başlatılmasını sağlayacağız.



- **Yaşlılığa ve Emekliliğe Hazırlık Programlarını** başlatacağız.
- **65 yaş üzerindeki** yurttaşlarımızın kültür, sanat ve spor etkinliklerinden ücretsiz yararlanmalarını sağlayacağız.
- **Turizm Bakanlığı** ve **TÜRSAB** iş birliğiyle gerçekleştirilecek projelerle emeklilerimize makul ücretlerle gezi ve tatil olanağı sağlayacağız.
- **İleri Yaş/Üçüncü Yaş Turizmini destekleyeceğiz.** Bakım ve Rehabilitasyon Turizmini güçlendireceğiz.
- **Üçüncü Yaş Üniversitelerini** yaygınlaştıracacağız.
- **Uzun Dönem Yatılı Kurum Bakımı** hizmeti için kapasite artırımıyla sırada beklemeyi sonlandıracacağız.
- **Kısa Süreli ve Geçici Bakım hizmetlerini** etkin ve yaygın hale getireceğiz.
- **Yaşlılara yönelik gündüz hizmetlerinin** yaygınlaştırılmasını sağlayacağız.
- **Evde bakım** ve **destek için güvenilir** ve **yetkin bakıcı** istihdamını sağlamak üzere Koordinasyon Merkezi ve Bakıcı Havuzu oluşturacağız.
- **Alzheimer/Demens hastalarına yönelik** yatılı ve gündüz hizmetlerini yaygınlaştıracacağız.
- **Yaşlı sağlığı hizmetlerini** güçlendireceğiz.

- **Yaşlılara yönelik gönüllü çalışmaları** ve sivil toplum kuruluşlarını destekleyeceğiz.
- **Hak temelli sosyal hizmet** yaklaşımıyla saygın yaşlanmanın önündeki engelleri kaldıracacağız.

7.13. Şehit aileleri ve gazilerimiz için yapacaklarımız

- **Şehit çocukları, malul gazi ve çocuklarının eğitim ücretleri karşılanacak:** Bunun yanında şehit ve malul gazi çocuklarına her yıl yapılan eğitim ve öğrenim yardımlarını yeterli seviyeye çıkaracağız.
- **Bir defalık Bedelsiz Konut İmkânı:** Şehit aileleri ve malul gazilere TOKİ tarafından bir defaya mahsus bedelsiz konut imkânı sağlayacağız.
- **Tüm misafirhanelerden yararlanacaklar:** Şehit aileleri ve malul gazilerimiz kamu misafirhanelerinin tamamından ilgili kurumun en üst düzey yöneticisi gibi koşulsuz yararlanacak.
- **Tüm hastanelerde ücretsiz ve koşulsuz hizmet:** Şehit aileleri, malul gazi ve aileleri ile vazife malullerinin sağlık haklarından yararlanmaları konusunda herhangi bir kısıtlama olmayacak. Özel ve kamu



hastanelerinin tamamından ücretsiz ve koşulsuz bir şekilde yararlanmalarını sağlayacağız.

- **Sağlık harcamaları kısıtlamaya tabi olmadan karşılanacak:** Ortez, protez, tekerlekli sandalye, diş implantı ve tüp bebek gibi ihtiyaçlarında SGK ödemelerindeki kısıtlamaları kaldıracacağız. İlaç fark payı adı altında yapılan kesintiye son vereceğiz.
- **Şehit aileleri ve malul gazilere tanınan istihdam hakkının sayı kısıtlamasını kaldıracacağız**
- **Şehit ana ve babasına asgari ücret:** Şehit anne ve babalarına asgari ücretin yarısı kadar verilen maaş artacak. Anneye ve babaya ayrı ayrı asgari ücret tutarında maaş vereceğiz.
- **Şehitler ve Gaziler Gününde birer maaş ikramiye:** 18 Mart Şehitler Gününde şehit yakınlarına ve 19 Eylül Gaziler Gününde malul gazilere birer maaş ikramiye verilmesini sağlayacağız.
- **Er şehitlerin eş ve çocukları ile malul gazilere ödenen maaşı artıracacağız:** Er şehitlerimizin eş ve çocuklarına bağlanan maaşların, şehit subayların eş ve çocuklarına ödenen maaş emsal alınarak artırılmasını sağlayacağız. Subay olmayan malul gazilerin maaşlarında erler için uzman çavuş, uzman çavuşlar için astsubay, astsubaylar için subay maaşı emsal



olacak. Rütbe ilerlemelerinde malul gazilerimizin yaralandıkları tarih esas alınacak..

- **Doğal gazda indirim:** Şehit aileleri, malul gazi ve vazife malullerine elektrik ve suda olduğu gibi doğalgazda da indirim sağlayacağız.
- **Gazi çocukları askerden muaf olabilecek:** Malul gazi çocuklarının, dilemeleri halinde askerlikten muaf olmasını sağlayacağız.
- **Üç yılda bir vergisiz araç hakkı vereceğiz:** 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa tabi olan malul gazilerimize ÖTV, MTV ve KDV'den muaf bir şekilde 3 yılda bir araç alma hakkı sağlayacağız.
- **Şeref aylığı alan Kore ve Kıbrıs muharip gazileri arasında alınan aylıklarda fark olmayacak:** Gazi olduktan sonra çalışıp emekli olan, bu nedenle aldığı şeref aylığı düşen Kore ve Kıbrıs gazilerimizin aylıkları iyileştirilecek. Emekli olmayan şeref aylığı alan gazilerle aralarındaki aylık farkı giderilecek.



7.14. Engelliler için yapacaklarımız

- **Kamu ve özel sektörde engelliler için ayrılan kotaları dolduracağı:** İktidarın ihmali yüzünden kamuda biriken engelli atamalarını hızla gerçekleştireceğiz. Kamuda çalışan engellilerin kendi eğitim, meslek ve yeteneklerine göre istihdam edilmelerini sağlayacağız.
- **Engellilerin emeklilikteki sorunlarını çözeceğiz:** Emeklilikte haksızlığa takılan engellilerin birikmiş sorunlarını uyumlandırma politikaları ve rapor karmaşasının aşılmasıyla çözeceğiz. Emeklilik hakkı kazanan engellilerin kazanılmış haklarının ellerinden alınması keyifliğini ortadan kaldıracacağız.
- **Aylık ve yardımlarda engellinin kendi geliri esas olacak:** Engelli aylıklarını ve bakım yardımlarını belirlerken, engellinin hane içinde fert başına düşen gelirini değil, kendi gelir durumunu esas alacağız.
- **Engelli bakımını üstlenen kadın sigortalıların emeklilik hakkı güvencede olacak:** Engelli bakımını üstlenen kadın sigortalıların sayısını arttıracacağız, emeklilik haklarını güvence altına alacağız. Engelli çocuğu olan ebeveynlerin yaşamlarını kaybettikten sonra çocuklarına kimin bakacağı konusundaki haklı endişelerini net yasal düzenlemelerle ortadan kaldıracacağız.



- **Adil ve etkin bir Sağlık Kurulu Raporları Yönetmeliğini hayata geçireceğiz:** Her kamu kuruluşuna başvuruda istenilen farklı sağlık kurulu raporu taleplerini sonlandıracağız. Devletin kendi raporuna güvenmemesinden kaynaklanan sorunların bedellerini engellilere ödetmeyeceğiz!
- **Engelliler sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanacak:** Engellilerin sosyal hayata katılabilmeleri için zorunlu olan tüm tıbbi malzeme ve ihtiyaçları ücretsiz karşılayacağız.
- **Otomobil, telefon, bilgisayarda ÖTV almayacağız:** Engellilerin sosyal hayatta var olabilmelerini mümkün kılan otomobil, telefon, bilgisayar gibi araçlardan ÖTV almayacağız.
- **Tıbbi cihaz ve ilaç üretimini stratejik sektör olarak kabul edeceğiz:** Bu alanda çalışan kişi ve kuruluşları teşvik edeceğiz.
- **Erken tanı ve müdahale hizmetlerini güçlendireceğiz:** Otizmlili ve Down Sendromlu bireylerin toplumsal hayata katılımı için erken tanı ve erken müdahale hizmetlerini güçlendireceğiz.
- **Engellilerin eğitimindeki sorunları çözeceğiz:** Engellilerin eğitim kuruluşlarına kabullerinde ortaya çıkan sorunları net yasal düzenlemelerle ortadan kaldıracacağız. İşitme ve görme engellilerin, üniversite-



teler dahil, eğitimin her kademesinde rahat ve kaliteli eğitim alabilmelerini sağlayacağız. Engellilerin uzaktan eğitim altyapısından eşit şekilde yararlanmaları için gereken düzenlemeleri yapacağız. Engellilerin üniversiteye giriş sınavlarına istedikleri illerde ve özel cihazlarıyla girebilmelerini sağlayacağız. Sosyal hizmet uzmanlarının ve özellikle özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde eğitim verenlerin niteliklerinin ve mesleki tatminlerinin artırılması için burs ve istihdam garantili bütünlük bir programı hayata geçireceğiz. Özel gereksinimli çocukların, örgün eğitim dışında aldıkları rehabilitasyon hizmetini en az 40 saate çıkaracağız.

- **Engelli dostu bir anlayış:** Mevcut yerel iktidarımızda ve yakın gelecekteki genel iktidarımızda erişilebilirlik sorunlarını Evrensel Tasarım İlkeleri çerçevesinde çözeceğiz. Tüm ulaşım araçlarını, sinema, tiyatro gibi kültür merkezlerini, eğitim kurumlarını ve ortak kullanım alanlarını engelli dostu haline getireceğiz. Engellilerin kanunla güvence altına alınan ulaşım haklarının uygulanmasını sürekli takip edeceğiz.
- **Engelliler için gerekli yasal düzenlemeleri yapacağız:** Ülkemizin iç mevzuatını, BM Engelli Hakları Komitesi'nin Nihai Gözlem Sonuç Raporu doğrultusunda geliştireceğiz. Ayrımcılık türlerinin de tanımlanacağı Ayrımcılıkla Mücadele Yasasını çıkaraca-



ğiz. Ayrımcılıkla ilgili davalarda ispat yükünü tersine çevireceğiz.

- **Engelli hizmetlerini tek çatı altında toplayacağız:** Kamuda engellilere yönelik hizmetlerdeki dağınıklığı gidereceğiz. Tüm hizmetleri tek bir çatı altında toplayacağız.
- **STK'ları karar alma süreçlerine katacağiz:** Engelliler alanında çalışan STK'ları karar alma süreçlerine katacağiz.

7.15. Roman vatandaşlarımız için yapacaklarımız

- **Güvenceli istihdam ve günlük sigorta uygulamaları:** Sokak ekonomisinden geçinen Romanların güvenceli istihdama kavuşturulmaları için günlük sigorta benzeri uygulama ve teşvikler devreye sokulacak.
- **Yoksulluk sınırı altındaki Roman aileler de ADS kapsamında olacak:** Roman aileler desteklenecek: Yoksulluk sınırının altında kalan Roman aileleri Aile Destekleri Sigortası kapsamına alınacak. Aile Destekleri Sigortası kapsamında verilecek desteklerden yararlanacak. Bu aileler, eğitimden, gıdaya, elektrik ve doğalgazdan suya kadar bir dizi temel ihtiyaçları için desteklenecekler.



- **Roman kadınlar için meslek edindirme politikaları:** Roman kadınlara yönelik istihdam garantili meslek edindirme politikaları geliştirilecek. Aile içi şiddetle mücadele kapsamında Roman kadınların korunması ve güçlendirilmesi için yerel yönetim ve kamu tarafından gerekli çalışmalar yasalara uygun olarak yapılacaktır. Mahallelere açılacak toplum merkezlerinde aile danışmanı, psikolog ve pedagoğ gibi uzmanlar olacaktır.
- **Roman çocukların eğitime erişimi için özel politikalar:** Özellikle pandemi sürecinde uzaktan eğitime erişemeyen grupların başında gelen Roman çocukların eğitime erişimi ve eğitimden kopuşların önüne geçebilmek için özel politikalar hayata geçirilecek. Eğitimini aksatmayan Roman çocuklarına burs desteği verilecek. Dijital eşitsizliğin ortadan kaldırılması için Roman çocuklarına, ücretsiz internet ve bilgisayar dahil, ders materyallerine erişimlerine yönelik kapsamlı destekler sunulacaktır.



7.16. İsrarı önlemek için yapacaklarımız

- **Derhal bir israf genelgesi çıkaracağız.**
- **Kiralık binalara son:** Bütün bakanlıklar ve kamu kuruluşları kendi binalarında oturacak.
- **Kamuda araç saltanatına son vereceğiz.**
- **Döviz garantili işleri** ivedilikle ve hakkaniyet ölçüsüyle **Türk Lirası'na** çevireceğiz.
- **Yolsuzlukların üzerine kararlılıkla gideceğiz.**
- **Şeffaf olacağız...** Bütün kamu ihalelerini canlı yayınlayacağız.
- **Kamu-Özel İşbirliği Projelerini devralacağız:** Bu projeleri mercək altına alacağız. İşletme haklarını inceleyeceğiz. Bu projeleri yapanlara, gerçek masrafını ve adil bir kar önereceğiz. Kabul etmezlerse, projenin işletme haklarını, hukuka ve adalete uygun olarak geri alacağız.
- **Saray'daki şatafata son vereceğiz.**
- **Yurtiçinden döviz cinsinden borçlanmaya** son vereceğiz.
- **Varlık Fonu'nu bütçe içine alacağız:** Kamu mali yönetimini ve bütçe birliğini bozan uygulamalara son vereceğiz. Varlık Fonu dahil paralel hazineye dönüşen tüm Fonları, bütçe kapsamına dahil edeceğiz.



- **“Düyunu Umumiye”yi çağrıştıran Borçlar Genel Müdürlüğü’nü kapatacağız.**

7.17. Vergi sisteminde yapacaklarımız

- **Vergi sisteminde reform yapacağız:** Vergi sisteminde yapacağımız reform 5 temel ilke üzerine oturacak: **“Saydam Mevzuat/ Saydam Uygulama”, “Öngörülebilir Vergi Yüğü”, “Geniş Vergi Tabanı/ Vergi Yükünün Adil Dağılımı”, “Vergide Yeşil Dönüşüm”, “Özerk Gelir İdaresi.”**

Bu çerçevede ilk aşamada şu adımları atacağız:

- **Vergide adaleti sağlayacağız:** Vergi oranlarında artışa gidilmeyecek. Vergi sistemi, vergi adaleti ve rekabet eşitliğini sağlayacak şekilde düzenlenecek. Vergi tabanını genişletirken vergi yükünü adil dağıtacağız. Vergi sistemi dolaysız vergileri esas alan, dolaylı vergilerin ağırlığını azaltan bir yapıda olacak.
- **Gelir Vergisi Kanunu’nu yeniden düzenleyeceğiz:** Vergi tabanını genişleten, daha geniş dilim aralıklarına sahip, düşük gelir gruplarının yükünü azaltan adil bir tarife yapısı oluşturacağız.
- **Ücretlilerin eğitim ve sağlık harcamalarını gelir vergisi uygulamasında indirim konusu yapmaları sağlayacağız.**
- **İstihdam üzerindeki vergi ve prim yükünü azaltacağız.**



- **Katma Değer Vergisi'nde devreden KDV sorununu çözeceğiz, indirilemeyen vergi iade edilecek.**
- **Damga Vergisi'ni kademeli bir şekilde, zamana yayarak kaldıracğız.**
- **Vergiler öngörülebilir olacak.**
- **MTV'yi yeniden düzenleyeceğiz.** Vergi sisteminde yeşil dönüşümün ilk adımı olarak halen silindir hacmi ve yaş esasına dayalı olan Motorlu Taşıtlar Vergisi'ni, karbondioksit emisyonu ve yaş esasına göre düzenleyeceğiz.
- **Gelir İdaresi'ni yeniden yapılandıracağız:** Gelir İdaresi'ni uygulamada özerk/siyasi etkilerden uzak ve Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın performans denetimine tabi bir şekilde yeniden yapılandıracağız.

7.18. Sosyal destekler:

Aile Destekleri Sigortası

- **Aile Destekleri Sigortası'nı(ADS) hayata geçireceğiz:** Güçlü sosyal devletin ilk adımı olarak Aile Destekleri Sigortası Kurumu'nu kuracağız. Vatandaşlarımıza asgari bir gelir düzeyini sağlayacağız. Bu topraklarda hiçbir çocuk yatağa aç girmeyecek. Vatandaşlarımız devlet yardımlarını lütuf değil, hakkı olarak alacak.



- **Aile Destekleri Sigortası Kurumu’nu kuracağız:** Aile Destekleri sigortası, Aile Destekleri Sigortası Kurumu ile yönetilecek. Bu kurum yardımları tek elde toplayacak, disiplin altına alacak. ADS, engelli maaşları, evde bakım maaşları ve yaşlılık maaşlarına dokunmayacak, sisteme entegre edecek. Asgari ücret temel alınarak belirlenecek muhtaçlık sınırının altında geliri olan aileler ADS kapsamına alınacak. Bu kapsama alınacak ailelere verilecek destekler, ailenin muhtaçlık sınırına uzaklığına göre belirlenecek. Aile Geçim Desteği, doğrudan ev kadınına verilecek bir karta yatırılacak.
- **Temel ihtiyaçlarda destekler ve ek destekler:** ADS kapsamına giren ailelere elektrik, ısınma, su, gıda gibi temel ihtiyaçlarda da destekler sunulacak. Sosyal hizmetlere erişimleri güçlendirilecek. Ailede yaşlı, engelli, kadın, çocuk, genç vb. bireyler bulunmasına göre ayrıca ek destekler tanımlanacak.
- **ADS kapsamındaki ailelerde gençlere kamu istihdamında öncelik sağlanacak:** ADS’nin amaçlarından birisi, muhtaçlık sınırının altındaki “Her ailede bir sigortalı” olmasıdır. Bu ailelerdeki bireyler istihdamda öncelikli olarak tanımlanacak. Yapılacak düzenleme ve uygulanacak teşviklerle istihdama katılımları sağlanacak. Bu ailelerde yaşayan gençler, kamu istihdamında öncelikli olacak. ADS kapsamına giren



ailelerin çocuklarına eğitim ve yurt desteği sunulacak. Sağlık, beslenme, kreş desteklerinin yanında ücretsiz internet ve bilgisayar gibi eğitim araçları desteği de olacak. Mevsimlik işçilerin çocuklarının eğitim sorunları da ADS kapsamında çözülecek.

- **Tek yaşayan bireyler de ADS'den yararlanabilecek:** Yoksul olup tek başına yaşayan bireylerin de ADS'den yararlanmaları sağlanacak.

7.19. Ev işçileri için yapacaklarımız

- **İş Kanunu kapsamına alacağız:** Ev hizmetlerinde çalışanları emekçileri İş Kanunu kapsamına alacağız. Çalışma koşullarını düzenleyen ayrı bir mevzuat hazırlayacağız.
- **Ev işçileri istisnasız sigortalı olacak:** Sürekli ya da kısmi süreli çalışmasına bakılmaksızın, bütün ev işçileri 5510 Sayılı Kanunda sigortalı sayılanlar içinde yer almasını sağlayacağız.
- **Ev işçilerinin örgütlenmeleri önündeki engelleri kaldıracacağız.**
- **İş güvenliği için tüm tedbirler alınacak:** İş kazası ve meslek hastalıklarının yaşanmaması için ev işçilerinde, önleyici tedbirleri zorunlu tutacağız. İşçi



sağlığı ve güvenliği risklerini düzenlemek amacıyla İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda gerekli düzenlemeleri yapacağız.

- **ILO Sözleşmesini imzalayacağız:** ILO'nun 189 No'lu "Ev İşçileri İçin İnsana Yakışır İş" sözleşmesini mecliste yasal güvence altına alacağız.

7.20. Nakliyeciler için yapacaklarımız

- **Nakliyecinin mazotu ucuz olacak:** Belirli şartları sağlayan taşımacıların kullandığı mazot için destek vereceğiz, paralı otoyol ve köprülerden geçiş ücretlerini makul seviyelere çekeceğiz.
- **TIR plakalarını sınırlayacağız:** TIR plakalarını taksi plakaları gibi tahdide tabii hale getireceğiz.
- **Asgari fiyat belli olacak:** Araçların yıpranma payı, akaryakıt maliyeti, şoför maliyeti gibi etkenler hesaplanarak, kilometre başına asgari fiyat belirlenmesi uygulamasını başlatacağiz.
- **Çağın gereklerine uygun bir mevzuat:** Taşıma Yönetmeliğini ve Karayolları Taşıma Kanununu, çağın gerekliliklerine ve yeşil ekonomiye uygun hale getireceğiz.



- **Fahiş araç muayene ücretlerini indireceğiz:** Fahiş derecede yüksek ücret tarifeleriyle vatandaşları mağdur eden araç muayene istasyonlarındaki tüm ücretleri makul seviyelere çekeceğiz.

7.21. Astsubaylar için yapacaklarımız

- **Göreve başlama derecelerindeki haksızlığı** gidereceğiz.
- **Tazminatlarıyla ilgili bir sorunu çözeceğiz:** Yarbay ve daha üst rütbelerde bulunan askerlere verilen tazminatlar astsubaylara verilmiyor. Bunu da gidereceğiz.
- **Ön lisans düzeyinde eğitim** veren Astsubay Meslek Yüksek Okulu'nu lisans düzeyine çıkaracağız.

7.22. Sokak esnafı ve kâğıt toplayanlar için yapacaklarımız

- **6 milyon sokak esnafını güvenceye kavuşturacağız.**
- **Kâğıt toplayıcılarına sosyal güvenlik sağlayacağız.**



7.23. Apartman görevlileri için yapacaklarımız

- **Apartman görevlilerinin örgütlenmelerini ve bir araya gelmelerini destekleyeceğiz.**
- **Apartman görevlisinin yeri ruhsatta belli olacak:** Ruhsatlarda apartman görevlisinin yerinin özel olarak belirlenmesini ve tanımlanmasını sağlayacağız.
- **Apartman görevlisi dairelerinin standartlarını yükselteceğiz.**
- **Apartman görevlilerinin kıdem tazminatı hakkıyla ilgili sorunlarını çözeceğiz:** Apartman görevlilerinin başta kıdem tazminatı olmak üzere iş güvencelerinin önündeki engelleri kaldıracacağız.

7.24. Kültür-Sanat alanında yapacaklarımız

- **“Kültür hakkını” temel haklar arasında kabul edeceğiz:** Anayasanın 64. Maddesinde yer alan kültür ve sanata dair maddeye işlerlik kazandıracacağız.
- **Kültür alanını turizmin gölgesinden kurtaracağız:** Kültür Bakanlığını tek başına bir bakanlık olarak yeniden örgütleyeceğiz. Sanatın hiçbir dalını ötele-



meyecek bir bakanlık bütçesini garanti altına alacağız. Kültür Bakanlığının bünyesindeki sanat kurumlarının mali ve idari özerk yapılarına kavuşması için gerekli adımları atacağız.

- **Kültür ve sanatın tek tipleştirilmesine izin veremeyeceğiz:** Kültür-Sanat alanını siyasetin gölgesinden kurtaracağız ve özerkleştireceğiz. Bu alanı toplumsal canlılığın ve barışın vazgeçilmez bir ögesi haline getireceğiz. Kültür-Sanat emekçilerinin yaratım ve ifade alanında özerkliğini yasal olarak garanti altına alacağız.
- **Sanatçılara statülerini vereceğiz:** Kültür-Sanat alanının her dalında çalışanların sağlık, emeklilik, işsizlik türünden sosyal ve ekonomik haklarını güvence altına alacağız. Devlet Tiyatroları, Opera ve Bale ve diğer sanat kurumlarımızın kadro sıkıntılarını gerçek kadro unvanlarıyla çözeceğiz.
- **Sanatçıları destekleyeceğiz:** Kaset, CD, DVD, matbaa makinesi, fotokopi makinesi gibi ürünlerin üretiminde, ithalat ve ihracatında yapılan yüzde 3 oranında Özel Kopyalama Harcı kesintisiyle oluşan fonu salgın sonrasında dara düşen tüm sanatçılarımızın ve kültür emekçilerimizin desteklenmesi için kullanacağız. Sanatçılar için yeni vergi düzenlemesi yapacağız, stopaj oranını düşüreceğiz. Kültür KOBİ'leri ile bağımsız ve küçük girişimleri destekleyeceğiz.



5225 Sayılı Kültür Girişimleri ve Yatırımları Kanunu-na günün ihtiyaçlarına göre işlerlik kazandıracağız. Telif haklarının ihlal ve korsandan korunması için her türlü tedbiri alacağız.

- **Sanat eğitimini ikincil konumdan kurtaracağız:** Bu alanda eğitimi ilkokuldan yükseköğrenime örgün ve yaygın biçimlerde yeniden planlayacağız. Sinema sektörünün gelişimi için meslek liselerinde ışıkçı, ses teknisyeni gibi elemanları yetiştirecek sinema bölümlerini kuracağız.
- **Kültürel mirasımıza sahip çıkacağız:** Kamuya ait müzeler ve ören yerleri yöneticiliği özel uzmanlık gerektiren ve sürekli formasyonla desteklenen bir görev haline getireceğiz.

7.25. Muhtarlar için yapacaklarımız

- **Muhtarlık Kanunu'nu çıkaracağız:** Muhtarlarla ilgili kanun, tüzük ve yönetmeliklerde dağınık halde bulunan düzenlemeleri bir araya getireceğiz.
- **Muhtarlık seçimlerinde resimli, birleşik oy pusulaları kullanılacak**
- **Her muhtara bir yardımcı ve Muhtarlık Bütçesi vereceğiz:** Mahalle sınırları içerisinde toplanan emlak



vergilerinden en az yüzde 1'lik payın muhtarlıklara ayrılmasını sağlayacağız. Belli bir nüfusu aşan mahallelerde muhtarlara büro personeli görevlendirme olanağı sağlayacağız. Bu personelin ödemeleri ilgili belediye tarafından karşılanacak.

- **Muhtarın sesini duyuracak Türkiye Muhtarlar Birliği'nin** kurulması sağlayacağız.
- **Belediyelerin muhtarlarla işbirliği içinde çalışmasını sağlayacağız:** Belediyeler bünyesinde Muhtarlar Danışma Kurulu oluşturacağız.
- **Muhtarlar karar alma mekanizmalarına katılacak:** Yerel yönetimlerin mahalleleri etkileyecek her türlü düzenlemesinde muhtarlıklardan görüş alınacak. Muhtarlar seçecekleri temsilciler aracılığıyla Belediye Meclislerinde tarafsız üye olarak yer alacak, mahalleleri ilgilendiren konularda görüş bildirebilecek. Mahalleyi ilgilendiren imar ve benzeri konuların görüşüldüğü ihtisas komisyonlarına katılabilecekler. Alınacak kararlarda muhtarların şerhinin bulunması halinde, bu şerh mutlaka karara yazılacak.
- **Muhtara ödenen para ödenek değil maaş olacak:** İzin ve tatil dönemlerinde muhtarların parası kesilmeyecek.
- **Muhtarlar sosyal yardımların dağıtılmasında etkin olacak:** Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı gibi



yardımları sağlayan kurumlarda muhtarlarımızın yetkili biçimde görev almasını sağlayacağız.

- **Muhtar Evleri inşa edilecek:** Muhtarlıkların ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla, gerekli donanım ve kullanım giderlerinin kanuni görev olarak ilgili belediyelerce üstlenileceği Muhtar Evleri inşa edilecek.

7.26. Yargıçlar ve avukatlar için yapacaklarımız

- **HSK “Hakimler Kurulu” ve “Savcılar Kurulu” olarak ikiye ayrılacak:** Hakimler Kurulu’nda, Bakan ya da Müsteşar yer almayacak. Bakan ve Müsteşar “Savcılar Kurulunda” yer alabilecek.
- **Savcılar ve avukatlar aynı seviyede oturacak:** Duruşma salonlarında iddia makamı ile savunma makamının oturma düzeninde aynı seviyede olmasını sağlayacağız.
- **Adli yıl açılış törenlerini bağımsız bir ortamda yapacağız.**



7.27. Sığınmacılar konusunda yapacaklarımız

- **Avrupa Birliği'yle yapılan Geri Kabul Anlaşması'nı gözden geçireceğiz:** Sığınmacıların insan hakları hiçe sayılarak AB'ye karşı pazarlık unsuru haline getirilmelerine son vereceğiz.
- **Ülkemizin göçmenlere yönelik mevzuatını gözden geçirerek** günümüz koşullarına uyarlayacağız.
- **Göç politikalarını uygulamak için Göç Bakanlığı kuracağız.**
- **Sığınmacıların sömürülmesini engelleyeceğiz:** Sığınmacıların asgari ücretin altında maaş ödenerek kaçak çalıştırılmasını ve sömürülmesini denetimlerle engelleyeceğiz.
- **Ülkemizdeki geçici koruma altındaki sığınmacılara yapılan yardımlar** şeffaf, denetlenebilir ve hakkaniyetli olacak.
- **Göçmenler arasında yer alan kadınlar, çocuklar, engelliler gibi kırılgan gruplara yönelik destekleyici politikalar izleyeceğiz.** Özellikle çocukların eğitim süreçlerini denetim altına alacağız.
- **Ülkemizdeki Suriyeli sığınmacıları ülkelerine kendi istekleriyle** ve güven içerisinde dönmeleri için bü-



tünel politikalar oluşturacağız.

- **Suriyelilerin ülkelerine dönmesi için OBİT'i etkin kullanacağız:** Suriye'nin toprak bütünlüğü çerçevesinde Suriyelilerin vatanlarında huzur ve barış içinde yaşamasına katkı sunmak için uluslararası arenada barış girişimlerini başlatacağız. Kuracağımız Orta-doğu Barış ve İşbirliği Teşkilatı'nı, bu alanda etkin kullanacağız.

7.28. Talan İstanbul konusunda, şehircilik ve depreme hazırlıkta yapacaklarımız

- **Talan İstanbul Projesine tek kuruş ödemeyeceğiz:** Ülkemizle birlikte dünyanın iklimine de dönülmez bir zarar verecek Talan İstanbul Projesi ihalesine giren yabancı ülke olursa, CHP iktidarında o yabancı ülkeyle aramıza mesafe koyacağız. Bu projeye ilgili paralarını kesinlikle ödemeyeceğiz.
- **Özel İletişim Vergisi'ni amacına uygun kullanacağız:** Marmara Depremi'nden sonra alınmaya başlanan Özel İletişim Vergisi'nden gelen kaynakları depreme hazırlıkta kullanacağız.
- **Süratli bir kentsel dönüşüm programı uygulayacağız.**



7.29. Özgürlük ve demokrasi alanında yapacaklarımız

- **Helalleşeceğiz, barışacağız, kucaklaşacağız!** Kimsenin ahı yerde kalmayacak.
- **İkinci yüzyılında Cumhuriyetimizi birinci sınıf demokrasiyle taşlandıracağız.**
- **“İnsan Hakları, Eşitlik ve Özgürlükler Kurumunu”** kuracağız
- **Fikrini söyledi diye kimseye soruşturma açılmayacak.**
- **Barış Akademisyenleri** işinin başına dönecek.
- **Sorulamayacak Sorular Kanununu çıkaracağız:** İnsan haklarını ihlal eden her soru, kanunla yasaklanacak.
- **Devlet şeffaf olacak, vatandaşına hesap verecek:** Millet devleti denetleyecek.
- **Etnik köken, inanç, engellilik, cinsel yönelim ya-sayla dezavantaj olmaktan çıkarılacak.**









**UCUBE
ŞAHSİM REJİMİNİN
KAYBETTİRDİKLERİ**

**VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİMİZ**

